

ABONAMENTUL :
Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

REDACTIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

De Si. Paști urăm cetitorilor nostri sărbători tericite!

Cristos a înviat!

De aproape două mii de ani răsună aceste cuvinte de pe buzele creștinilor în ziua cea sfântă a Invierii Domnului și nu s'au învechit; și nu se vor învechi în vecii-vecilor. Insemnătatea lor este veșnică, ca și Cel ce a biruit moartea și întinericul prin strălucirea dumnezeirii Sale. Fiecare din aceste cuvinte pătrunde și astăzi inimile credincioșilor, revărsând în sufletele lor căldura mântuitoare a credinții.

Omul, această ființă atât de plăpândă în raport cu nemărginirea universului și atât de mică și de neputincioasă în fața tainelor și puterii veșnice a Celui ce a creat și susține acest univers, nu putea să-și îndeplinească rostul său pe pământ fără ajutorul Fiului lui Dumnezeu, care a venit în lume, luând trup omenesc, ca să învețe, să mângâie și să întărească pe om, iar în cele din urmă să-și dea și sângele său pentru mântuirea omului din robia păcatului. A această pildă dumnezeiască a Mântuitorului a sădit în inima omului îndemnul sacrificiului pentru adevăr și dreptate. Iar strălucita Sa înviere i-a dat omului siguranța, că **dreptatea și adevărul** ori cât ar înțepca răutatea și minciuna să le copleșească — în cele din urmă vor răzbi la suprafață și vor birui.

Puterea adevărului și a dreptății este covârșitoare. Totdeauna au fost oameni cari — începând chiar cu apostolul Toma — s'au îndoit de această putere; ba alții, după pilda lui Iuda cel căzut din darul apostolului, au lucrat deadrept pentru surparea împărăției dreptății și adevărului. Invierea lui Isus însă a sguđuit dăncurile conștiințelor omenești și a revărsat peste toate sufletele formecul înviorător al credinței necălțite în veșni-

cia și atotputernicia **Binelui**. Splendoarea acestui fapt divin a copleșit de lumină și cele mai ascunse unghere ale acestei lumi păcătoase, punând temelie pentru înfăptuirea celei mai sublimă idei ce a putut lua ființă în conștiința umană: *înfrățirea între oameni și realizarea unitii noastre de neam*.

Cu toată puterea captivantă a pildei dumnezeiești, totuși omul în clipe de uitare de sine încearcă uneori să se abată dela calea mântuirii. Dar tot de atâtea ori sămânța aruncată de sublimul Mântuitor încolțește din nou în alte și alte suflete de apostoli, cari readuc viața omeniirii la calea cea dreaptă.

Fie ca și cu prilejul acestei sfinte zi a Invierii, sufletele fiilor Neamului românesc să se pătrundă din nou de adevărul dumnezeesc, care să-i feriască de a apuca pe calea rătăcirii. Crucea de pe Golgota să le fie semnul întăririi sufletești în clipe de restriște, iar Invierea Fiului lui Dumnezeu să le încălzească inimile cu puterea dragostei creștinești și a credinței într-o dreptate.

Cristos a înviat!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Partidul liberal pare a nu fi mulțumit de întorsătura neprevăzută a cazului Stere.

Desorientați de lovitură primită de d. Stere dela prieteni, — liberalii sunt în căutarea unei alte mașini infernale care să dărâme guvernul Maniu. Dar asta nu le va reuși.

Citiți anexa noastră de Paști!

Politica Paștilor

Am relatat în numărul anterior al ziarului cazul întâmplării dela Opera Română din capitală în legătură cu persoana d-lui Stere. Ziarele din capitală au făcut o amănunțită dare de seamă despre evenimentele ce au urmat întâmplării. Rezumăm faptele așa cum ele au fost redată. Opoziția liberală și averescană au căutat să dărime guvernul agitănd chestiunea dela operă și acuzând guvernul de complicitate cu poreclitul d. Stere. Evenimentele însă au confirmat că prim-ministrul țării a știut să anihileze toate sforțările odioase ale adversarilor prin o tactică cu minte și cumpătată ce caracterizează pe d. Maniu. Opoziția pe urma corectei atitudini și înțeleptei deslegări ce d. președinte al consiliului de ministri. a dat problemei a rămas pe câmpul de luptă complet zdrobită. Am avut dela început credința că guvernul va ști para orice

lovitură și va eși din afirmativa criză pe care opoziția a încercat s-o provoace. Basarabani după ce s'au convins de intențiunile d-lui Stere de a se desolidariza de guvern, l-au lăsat complet izolat.

Instigarea invalizilor de război, cu ocaziunea congresului la București n'a adus nici ea rezultatul dorit de opoziție. Guvernul stă la înălțimea chemării sale și a răspins orice acțiune eșind victorios din lupta politică. Azi guvernul d-lui Iuliu Maniu stă pe baze solide și va trebui să treacă încă multă apă pe Mureș ca opoziția să-l poată dărâma.

Guvernul dreptății și al legalității își va urma programul său împotriva oricărei tentațiuni sau instigări.

Ziua invierii Domnului să ne umple de bucurie că Guvernul nostru a răușit să treacă toate greutățile ce i s'au pus. Laudă Domnului!

In slujba păcii

După ritualele noastre dogme ziua Invierii Domnului este ziua păcii și a înfrățirii. În Rusia imperială, a fost obiceiul că în ziua Paștilor creștinii să se îmbrățoseze și să se sărute, fărăosebire de vârstă sau de sex. Astăzi însă, când văpaia patimilor omenești culege numai victime pe stepele imperiului rus, ființele cari se mai împărtășesc în ascuns de tainele învățăturilor sfinte, primesc sărutul și îmbrățișarea morții sau a chinurilor crude, — închiziții ce supra întrec prigonirile din Imperiul Roman, de înaintea creștinismului.

Adepții războiului roșu eșind din subtilitatea concepției umane sau de umanitarism pângăresc altarele sacre și dărâmă templele, nu lipsesc captivoasele percepte împotriva tuturor ceace se numește divin sau divinitate și cu impetuozitatea caracteristică barbarilorucid ori ce erudiție și tot ce a putut crea mintea omenească după străduinți și muncă de veacuri.

Este prilejul sfințelor Paști, pentruca într'un glas să ne ridicăm împotriva insurgenței purpuri din Rusia sovietică.

Ne facem o datorie creștinească să ridicăm arma cuvântului nostru și să ieșim din nepăsarea ce ne stăpânește, pentru a servi o cauză a creștinizmului.

Să înceteze închizițiile din Rusia!

Gasurile miilor de copii condamnați să-și părăsească părinții ne imploră ajutor, mamele desplătite, cu brațele spre cer invocă puterea dumnezească, bărbații cu fețele roase de mizerie își strâng pușcile amenințând puterea ce vrea să sguđuie temeliele organizației familiare.

Să înceteze închizițiile și puși în serviciul păcii să utilizăm toate mijloacele pentru restabilirea ei în casele celor cari ne-o cer cu încredere și statornicie către Dumnezeu, religie și credință creștinească.

Antagonismul ce se deslănțuie cu atâta furie în imperiul rus caută să se estindă și să treacă fruntariile sale cruntate prin nelegiuiri și silnicii și aci datoria noastră este să veghiem cu curaj și bărbăție.

În afară de ideile unui Barbusse, sentimentele răsărite în sufletul pătruns de concepții pacifice și umanitare ale unui Tagore, — isvorul nesecat al înțelepciunilor naturale puse în consonanță cu cultura universală, un Rabindranath Tagore, prin cuvintele: *Vino tu pace născută din marea durere a Domnului*, — ne impun nouă fiilor lui Cristos, cel răstignit, să glăsuim pentru pacea lumescă și să ne ridicăm împotriva celui ce vine cu sufletul plin de păcate să ne convertească și să ne ademenească cu alte dogme și învățături decât acele ce ne-au fost lăuate, păstrate și sfințite cu singele vărsat pe cruce, pe muntele Golgota, de Isus din Nazaret.

Sărbătorim sfințele Paști și când clopotele ne vor chema în casa Domnului, ruga noastră să se îndrepteze pentru cei ce sufăr pentru credință.

Sfințele Paști să ne fie o mărturisire a vrierii noastre de a fi în slujba păcii de pretutindeni. **Iu.**

Abonați-vă la „ROMÂNUL“

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei	460.—480.—	per 100. kg.
Orz	"	280.—290.—	" " "
Ovăș	"	290.—300.—	" " "
Porumb	"	240.—260.—	" " "

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei	15—25000.—
" " boi	"	15—25000.—
" " porci	"	2—4500.—
Vacă	"	6—9000.—

Agricultori!

Plantele — cerealele, vița de vie, pomii fructiferi și zarzavaturile — au mulți dușmani animali: gongii, diferiți păduchi, pu-reci, omide, ca și vegetali: tăciune, rugină peronosporă etc.

Acești inamici ai plantelor nu prea sunt cunoscuți între agricultori și ca urmare cu atât mai puțin este cunoscut modul de apărare contra lor.

Luând aceasta în considerare, rugăm prin prezenta pe toți agricultorii ca intrucât vor observa vre-o pagubă în hotar pe holde sau în grădină cauzate de inamicii susamintiți să avizeze de urgență Camera, mai departe să trimită Camerei spre vedere și examinare și insectele ce au cauzat pagubele sau plantele bolnave, pentruca din partea noastră să putem constata anume ce insecte sau ce boală a atacat plantele putând astfel da toate îndrumările de lipsă pentru apărarea lor.

N. Popescu.

Pomicultori!

Nimiciți omidele de pe pomii voștri din grădini. Intrucât omizile s-ar ivi în măsură neobicinuită de mare prin grădinele din comuna voastră, Vă rugăm a aviza din timp Camera pentru ca să poată lua măsurile de apărare contra acestor insecte.

Rapița sălbatecă.

Această buruiiană neplăcută s'a răspândit la noi în măsură foarte mare și pagubele ce ni se fac pe holde din cauza frunzelor ei dese și mari cu care acoperă pământul și-i extrage o parte însemnată din umezeală și nutreți, sunt covârșitoare.

Din cauza că semănțele acestei buruene este de o viață extraordinară de lungă și fiindcă puterea lor de incolțire este foarte mare, — astfel că dacă pământul se neglijează numai un singur an, — paguba deja ivită durează timp foarte îndelungat — suntem siliți a folosi diferite metode la stărpirea ei.

Incolțire semănțelor se începe imediat după coacere. Condițiunile pentru incolțire sunt să nu ajungă semanța afund în pământ, fiindcă dacă ajunge la o adâncime de 5. cm. atunci nu incolțește ci rămâne în stare de odihnă.

Prin urmare deci la arătura primă semănțele ajung la diferite adâncimi în pământ, o parte mai la suprafață sau mai afund și alta parte și mai jos în pământ.

Acelea dela suprafață incolțesc imediat cât ce le permite vremea, iar celelalte stau în pământ așa zicând în stare de odihnă. Acum, cu arăturile următoare vor fi scoase alte și alte semănțe la suprafață, cari după odihnă cât de îndelungată pornesc la incolțire fără piedecă. Prin urmare deci oricând facem o arătură pe holde nu putem ști nici odată când plugul ne poate scoate de sub brazdă deodată cu pământul proaspăt și câteva semănțe de rapiță. Astfel se explică faptul că buruienile acestea se ivesc în timpuri foarte variate pe câmpurile cari sunt atacate.

Pentru împiedecarea înmulțirii și nimicirea rapiței sălbatică sunt diferite mijloace cari e bine să le folosim bineînțeles după împrejurile ce ne sunt date.

Înainte de toate trebuie să ne apărăm ca la însemnare să nu folosim grăunțe cari conțin și semănță de rapiță. La caz dat trebuie să înlăturăm această neghină din semănțe prin ciur etc.

Semănțele de rapiță sălbatecă sunt de a' se nimici prin uruială (măcinat) sau opărire.

Dacă avem adunată semănță de rapiță sălbatecă în cantități mai mari, în cazul acela o putem vinde sau putem face oleiu din ea obținând astfel și un nutreți foarte potrivit pentru vite din turte presate ce rămân dela moara de oleiu.

Rapița sălbatecă se ivește mai ales în semănăturile de primăvară (câmp galben). Dacă intradevăr aceasta buruiiană se ivește în măsură foarte mare pe semănături, atunci trebuie să căutăm ca s-o nimicim încă înainte de coacere, — și anume: prin săparea la timp a plantelor prășitoare. La semănăturile spicoase trebuie să nimicim rapița sălbatecă la înflorire încă înainte de a-se forma semănța ei. Metoda de combatere este: sau prin plivire sau prin cosirea capurilor rapiței.

În multe cazuri aceste metode însă din unele sau altele motive nu dau rezultat prea satisfăcător pentru aceia deci când pământul este peste măsură infectat atunci avem să nimicim aceasta buruiiană prin mijloace chimice și anume: prin stropirea cu soluție de sulfat de fier sau calcium cianamidă (praf negru care-l folosim și de gunoi azotic).

Soluția de vitriol se preparează prin dizolvarea a 15—20. kgr. sulfat de fier (vitriol verde) în 100. litri apă și cu stropitorul se stropesc în zilele senine

semănăturile atacate atunci când buruienile sunt în 3—4, frunze așadară tinere. Partea rapiței sălbatică atinsă de acest fluid, moare, se distruge îndată, pe când plantele de cultură sub cari stau aceste buruini așa dar în primul rând ovăș și orzul de primăvară, sau nu suferă deloc sau suferă foarte puțin.

Pentru un jugh. cad. este de lipsă 35—45. kgr. sulfat de fier cu 240—300. litri apă.

Intrucât folosim Calcium Cianamidă este de lipsă dela 80. până la 100. kgr. care gunoi (praf negru) se va imprăștia tot la timpul când buruienile ar încă numai 3—4. frunze prin semănături.

Este de grijit însă ca praful negru să fie imprășiat de dimineața tare, pe rouă și în zile senine căci dacă în scurtă vreme va urma o ploaie, tot praful se spală de pe frunze și așa n-are efect.

Dacă nu este rouă adevărată dacă semănăturile și cu acestea și buruienile sunt uscate preparatul nu folosește scopului ce urmărim.

Nic. Popescu

Stărpirea rapiței sălbatică.

Pentru introducerea combaterii rapiței sălbatică, Camera va pune în mod gratuit (ab magazia ei Arad) la dispoziția comunelor câte 200. kgr. Calcium Cianamidă și 80. kgr. Vitriol, cari cantități sunt de ajuns pentru distrugerea rapiței la 2. jugh. cad.

Prin urmare deci primăriile comunale sunt rugate să-și înainteze din vreme cererile pentru obținerea materialului necesar în cantitățile susindicate cu care deodată vor primi și deslușirile recerute referitor la folosința și aplicarea lor pe holdele din chestiune.

Direcțiunea Camera

APEL

către toți cei ce se numesc conducătorii populației agricole

Bine cunoscute sunt greutățile cu care luptă azi agricultura în urma crizei mondiale. Populațiunea noastră are azi ca nici odată nevoie de sprijinul și sfatul acelor cari se mândresc cu cuvântul de conducători ai păturei țărănești.

Preoți, învățători, notari, agronomi, silvicitori și fruntași a comunelor noastre, puneți la parte ura, și pizma politică și recăștiți-Vă prin o muncă desinteresată în aceste grele timpuri, increderea populației și cu aceasta dreptul de a Vă putea intradevăr mândri cu titlul de „conducători“.

Camera de Agricultură ca instituțiune profesională agricolă, dă sfaturi face încercări demonstrative dă sprijin tuturor ramurilor a agriculturii în proporție cu puterea ei modestă dar are nevoie pentru ducerea la bun succes a misiunii sale și de sprijinul tuturor. Răspândiți între populațiune sfaturile noastre puneți-Vă în fruntea acțiunilor propuse de noi, dați-le informațiuni și sfaturi agricultorilor căci numai astfel Veți merita increderea populației.

N. Popescu

Camera de Agricultură a Jud. Arad.
Str. Gg. Popa No. 4. Palatul Domeniilor.
No. 1236/1920.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința tuturor agricultorilor că Camere de Agricultură a Județului Arad, va aranja pentru data de:

28. Aprilie anul curent

Arătură demonstrativă

în comuna Iosaș pe pământurile D lui Vichentie Caraba.

Inceperea va fi la ora 2. după amiază.

Se vor încerca mai multe sisteme de pluguri, urmând ca după aceia să alegem fabricația cea mai potrivită pentru aceea regiune, din care se va comanda la timpul său numărul recerut

Cu aceasta ocaziune se vor trage la sorți (loterie) 2 mașini de semănat porumbul cu două rânduri între cei prezenți.

Biletele de sorți se vor împărți în mod gratuit între toți agricultorii de față cari sunt majoreni și cari se ocupă numai cu agricultura.

Plugurile cari se vor folosi la încercări și cari vor fi proprietatea Camerei se vor vinde la licitația publică la care va putea participa cine are voce dintre cei de față.

Prin urmare deci sunt rugați toți agricultorii de prin toate comunele acelei regiuni să participe nesmintit la această arătură demonstrativă cari s'interesează de încercările susamintite având în vedere că vor vedea și auzi lucruri foarte interesante pentru ei.

Arad, la 11 Aprilie 1930.

Președinte:

(ss) Dr. I. Borneas

Director

(ss) Inginer Agronom Insp.
N. Popescu

De ziua învierii.

„Christos a înviat!” Iată cuvintele de pace la auzul cărora strămoșii noștri, se îmbrățișau, se sărutau frățește, chiar dușmani fiind, și se bucurau împreună de învierea Celuiia ce se lăsase răstignit pe Cruce și omorât pentru a șterge păcatele grele ale oamenilor, înviind a treia zi.

Azi, nici în această săptămână a patimilor, care ar trebui să o petrecem în post și rugăciune, reculegere și meditații nu ne putem sustrage luptei dintre frați și oameni, ci continuăm lupta cu inverșunare.

Agenții și agitatorii în aceste zile sfinte, au instigat pe urmașii, celora pe cari cu mândrie ne place să-i numim eroii neamului, martirii lui, pe aceștia i-au instigat contra ostașilor de azi. După aceștia au fost agitați studenții — fala neamului. — Și toate acestea, în aceste zile când aniversăm chinurile suferite de Mântuitor. E rău aceasta. E un semn că ne depărtăm de religia strămoșească care ne-a păstrat unitatea națională prin negura îndelungată a veacurilor ce trecură vijelioase peste capul neamului nostru.

Imnuri de mărire și de laudă să aducem în această zi, Celuiia, de pe mormântul Căruia ingerul a ridicat piatra.

Să lăsăm în această zi toate lucrurile pământești și omenești și în sunet de toacă și glas de clopot să rostim creștinescul salut:

— „Cristos a înviat!”

— „Adevărat c'a înviat!”

Simi.

Gala Galaction la Arad.

La 13 cor. în Duminica Floriilor arădani au avut prilejul rar de a-l vedea și auzi pe cărturarul și literatul Gala Galaction. Dsa după un serviciu divin celebrat de P. S. S. Episcop Grigore și I. P. C. S. dr. Suciu în biserică militară din cetate, a ținut o predică evocând toate subtilitățile gândirii dsale de scriitor și preot vorbind despre mielul de Paști și despre însemnătatea religioasă a Floriilor. D. Galaction a venit la Arad tocmai din Chișinău Basarabia, unde își are domiciliul, fiind invitat de o seamă de doamne române din localitate la inițiativa Dnei Col. Manafu.

Chestiunea Spitalului județean. Aflăm că Statul ar fi decis că în cele din urmă el să supoarte totuși cheltuielile susținerii spitalului județean din Arad și nu județul sau municipiul. În acest caz cheltuielile județului pentru susținerea spitalelor s'ar reduce simțitor dacă considerăm că pentru spitalul din Arad ar fi trebuit să se prevadă minimul 7 milioane.

La 12 cor. seara a avut loc în palatul Cultural din Arad concertul aranjat de societatea Crucea roșie din Arad. Rezultatul a fost dintre cele mai reușite. Doamnele române din fruntea societății merită toată lauda și recunoștința pentru activitatea ce au depus-o pentru creșterea fondului societății.

Dormitoare solide și lucrări de tapetărie cu prețurile cele mai ieftine, cu condițiuni favorabile se pot procura la

Polonyi Ștefan
Arad,

Bvdul Reg. Ferdinand 28.

Deputații noștri în parlament

— Comunicatul făcut de d. gen. Al. Vlad în chestiunea căminului de ucenici și a înființării camerelor arbitrale. — D. Mihai Cosma despre criza comerțului de vite.

Intenționat am omis să dăm în numerii anterioari ai ziarului nostru comunicatele importante făcute de curând în camera de deputați de parlamentării noștri arădani, numai pentru a le putea reda în întregime în ziarul de Paști, când deoparte și spațiul ne permite să facem o complectă dare de seamă iar de alta și cetitorii noștri or fi având în sărbători mai mult răgaz pentru a ceti despre aceste comunicate.

Dl. General i. r. deputat Alex. Vlad din Arad, secretarul general al partidului nostru din Județul Arad,

Comunicatul d-lui Gen. A. Vlad. Chestiunea căminului de ucenici.

„Avem în Arad un Cămin de ucenici, care a fost instalat într'un edificiu vechiu, cumpărat cu 300,000.— lei, sumă repartizată din profitul, realizat de fost Resortul al Alimentației din Consiliul Dirigent din Cluj, și constatată cu ocazia desființării lui. Conform stărilor de atunci acel imobil a fost trecut în cartea funduară ca și proprietatea Eforiei Căminului. De atunci și până în anul trecut acel Cămin a fost sprijinit anual cu fonduri modeste din partea Ministerului Instrucției, căci la data cumpărării imobilului și înființării Căminului, ne existând Ministerul Muncii, el a fost trecut în grija Ministerului Instrucției.

Asemenea Căminuri de ucenici, puse în îngrijirea Ministerului Instrucției mai sunt și aiurea prin Ardeal. Ori Ministerul Instrucției ne având fonduri suficiente în scopul întreținerii de Căminuri de ucenici, nu le poate dota cu subvențiile necesare. Având în vedere importanța națională ce o au aceste căminuri tocmai în provinciile eliberate;

Având în vedere halul rușinos în care se află azi edificiul, în care se află azi Căminul de ucenici, și știind că în alte părți s'au construit adevărate Palate pentru Căminurile de ucenici, — am făcut tot felul de intervenții, în persoană, cu memorii scrise, și telegrame, — la Ministerul Muncii, care are datoria de a se îngriji de aceste instituțiuni. Cererile prezentate de mine, în calitate de președinte al Camerei de Comerț și de Industrie din Arad, și de parlamentar, au rămas fără efectul așteptat; ba ce e mai mult Ministerul

nu a invrednicat telegramele și memoriile, cu un răspuns, fie chiar și negativ. După datele primite, Ministerul Muncii a realizat în 1929, numai din Arad venituri de aproape 4 milioane lei, create anume cu destinații, cum e întreținerea de Căminuri de ucenici.

Fac aceasta comunicare dlui Ministru al Muncii. Măsurile ce va binevoi a lua, mă vor, hotări, ca să o desvolt ori nu într'o interpelare, — în care voi sprijini cu date amănunțite afirmațiunile cuprinse în aceasta comunicare sumară.

Chestiunea camerelor de arbitrii.

Domnule Președinte, noua lege asupra burselor a zis d. Gen. Vlad a limitat activitatea Camerelor Arbitrale nu mai la judecarea diferendelor ivite din operațiunile de bursă. Știm însă, că marea majoritate a afacerilor nu se încheie la bursă, ci la fabrici, în magazii sau la cumpărători prin voiajori. Și la aceste afaceri se obișnuia în general să se stipuleze competența unei Camere arbitrale de Bursă, deoarece în felul acesta părțile își asigurau în caz de litigiu o judecată rapidă și de specialitate. În deosebi decând instanțele ordinare judecă cu așa incetineală, obiceiul de mai sus se practică tot mai mult. La noi în Ardeal baremi, judecătorii ordinare sunt suprincărcate cu lucrări, astfel, că judecarea unui proces durează chiar ani de zile. Cunosc simple procese de incasso, în cari debitorul a ridicat excepțiuni de reacredință și a reușit să se sustragă ani de zile dela plată. Dar nici în cazurile cele mai norocoasă instanțele ordinare nu pot termina în câteva săptămâni un proces, cum se întâmplă la Camerele arbitrale, cari judecă cele mai complicate procese în scurt timp, fiind judecătorii experți în materie.

Este de prisos, să comentez însemnătatea economică a rapidității lichidării diferendelor comerciale, mai ales în vremurile critice de azi, când debitorii sunt atât de nepunctuali și prea mulți lipsiți de scrupule. Intre astfel de împrejurări serviciile aduse creditului de către judecătorii de arbitrii sunt incontestabile, ba așa zicând neprețuite. Deaceia s'a recurs la aceste servicii cu atâtă încredere nu numai de către casele indigene, ci și din partea firmelor și fabricilor străine, cari de adreptul inconjură judecătorii ordinare.

Știrea restrângerii competenței Camerelor Arbitrale a fost rău primită și de străinătate. Dar urmările noii situații o resimt în primul rând comercianții noștri, fiindcă fabricanții străini, cari stipulau până acum bucuros com-

petința Camerelor Arbitrale române, în lipsa lor se supun de regulă Judecătorii lor de Bursă din țara lor, cece înseamnă în caz de proces o mulțime de cheltuieli în plus comercianților noștri. Dar cunosc și astfel de cazuri, când un comerciant român și altul jugoslav au stipulat competența Judecătoriei de Bursă din Viena sau Budapesta.

Idea arbitrajului câștigă teren tot mai larg nu numai în judecarea diferendelor strict comerciale, ci și în cele de altă natură. Se poate constata tendința aceasta în întreaga lume. Deaceia pare curios că la noi s'a restâns chiar acum activitatea Camerelor Arbitrale și chiar pe un teren, unde se resimte mai mult nevoia lor: în judecarea diferendelor de caracter comercial. În situația economică de azi nu ne putem lipsi de coercitivul, care apară mai sigur interesele creditului. Acest coercitiv este tocmai sentința Camerelor arbitrale, cari funcționează bine și prompt.

Dreptatea pentru aplanarea diferendelor ivite din afacerile încheiate în afară de bursă, trebuie înfătuie fără întârziere Camera Arbitrale de pe lângă Camerele de Comerț și de Industrie. Uniunea Camerelor de Comerț și de Industrie a elaborat de mult un anteproiect de lege pentru înființarea acestor instituții, care însă, regretabil nici până azi nu a devenit lege. Rog insistent pe Dni Ministrii Justiției și al Industriei și Comerțului să binevoiească a traduce cât mai urgent posibil acest anteproiect în fața Parlamentului, fiindcă viața noastră economică nu se mai poate lipsi de Camerele Arbitrale. Sunt convins, că aceste instituțiuni organizate cum trebuie, își vor îndeplini cu demnitatea chemarea și vor aduce servicii vieții noastre economice.

Comunicatul d-lui deputat prot Mihai Cosma. Criza Comerțului cu vite.

Creșterea vitelor este principalul izvor de venit pentru cea mai mare parte a țăranilor dela granița de vest a țării și acelor din Ardealul întreg. Guvernele liberale și anexate lor, cari dela Unire incoace au condus împotriva voinței populare și spre nefericirea țării, destinele ei, au căutat să nimească înfloritoarea industrie națională care era creșterea și îngrășarea vitelor prin tot felul de taxe de vamă și de transport exagerate cu scopul, că fără-nimea noastră pauperizată să ajungă clientelă umilă a băncilor liberale ca apoi să o poată stăpâni și politicește. Trebuia bietul țăran să vândă vitele crescute de dânsul sub prețul de cost adică nu primea nici contra valoarea alimentelor cu ce le-au hrănit și nici vorbă de răsplata muncii, a trudei și a îngrijirii sale de ani de zile, bunăoară în anii 1926, 1927 și 1928 prețul unui purcel de 6-8 săptămâni era 40-50 lei, astfel că această industrie cea mai rentabilă pentru țara noastră, era amenințată cu totală distrugare.

Chemat guvernul d lui Maniu la căma țării, deodată soarta țăranului s'a schimbat în spre bine, prețul a început să se urce, creșterea și îngrășarea vitelor să-și reia cursul de mai înainte, și abia după un an de guvernare național-țăranistă, ramura aceasta a industriei naționale a ajuns la o desvoltare foarte pronunțată, încă pelângă o politică sănătoasă și cu minte de export luând în considerare prețul de azi al cerealelor poate să devină iarăși izvorul mai sigur de venit și de bună stare pentru țăran, cel mai căutat articol

pentru export și un mijloc de îmbogățire pentru țară.

În timpul din urmă, însă, comerțul cu exportul de vite din ținutul celor Trei Crișuri trece prin criză grea și neașteptată. Anume țărănul nostru după ce și-a terminat sămănăturile de toamnă, pune boii de jug la îngrășare și în trei patru luni îi dă gata îngrășați și apoi la sfârșitul lui Februarie să-i poată scoate pe piață și vânzându-i își cumpără imediat alții, buni de lucru bine înțeles după ce și-a reținut pentru trebuințele și nevoile lui o sumă oarecare din prețul boilor vânzuți, și îndată începe lucrul câmpului pentru semănăturile de primăvară.

Or, în anul acesta, dat fiind și prețul scăzut al cerealelor, țărânii s'au, ni zuit, ca să poată pune pe piață cel mai bun material: sunt gata pentru export foarte mulți boi de rară frumusețe, dar țărânul dela începutul lui Februarie încoace în zădar bate toate târgurile căci nicăieri nu găsește cumpărător pentru marfa sa de calitate superioară și astfel întârzie și cu însemnarea de primăvară, pentru că nevânzând boii îngrășați, nu poate să și cumpere alții, buni la lucrul câmpului.

Cauza crizei se spune a fi, pe deo parte împrejurarea că Ungaria nu dă voie să treacă pe teritoriul ei vagoanele cu vite destinate pentru alte țări astfel că de săptămâni stau vitele în vagonate la graniță, și pe de altă parte, Austria pune tot felul de îngrădiri importului de vite din România.

Prin urmare, cu toată onoarea îmi iau voia a întreba pe domnul ministru de industrie și comerț, ce cred domniile lor a fi cauza că vitele cunute îngrășate din ținutul celor Trei Crișuri, nu sunt căutate pe piață: și ce măsuri au luat, sau cred de cuviință a se lua, ca această criză să se soluționeze cât de în grabă, spre mulțumirea țărânilor noastre atât de bună, de credincioasă și de răbdătoare, și spre binele țării?

Dela răspunsul ce l'om primi depinde schimbarea acestei întrebări într-o eventuală interpelare.

Răspunsul domnului ministru Mihalache.

D. I. Mihalache, ministru agriculturii și domeniilor: D-lor deputați, creșterea animalelor, nu încapă îndoială, trece printr-o grea criză cu doborâre în acele regiuni unde ea a format și formează principala resursă a locuitorilor cum sunt Banatul, Crișana, regiunea pomenită de d. deputat, - Bucovina, o parte din Basarabia și alte părți, din țară.

Guvernele care ne-au precedat sunt în partea vinovate de această criză, fiindcă ele, datorite unei concepțiuni greșite sau interesate, socoteau că prin măsuri de taxe puasiprohibitive se eftinește viața la oraș. Astfel, producătorii noștri au fost descurajați, exportul împiedicat și contractul cu piețele de desfacere întrerupt.

Astăzi eforturile noastre sunt îndreptate în două direcțiuni; întâi, pentru a ne păstra piața de desfacere, adeseori pentru a o recuceri, și aceasta în condițiuni extraordinare de grele și în al doilea rând de a refăce, situația dinaintea producătorilor.

Concepțiunea amintită a fost cu totul greșită, fiindcă nu ne vom aștepta niciodată la eftenirea traiului dela măsuri cari descurajează pe producători; ci dinpotrivă, prin măsuri cari excită interesul de câștig al producătorului

facându-l să producă mai mult ca să abunde piețele de desfacere. Numai din înbelșugarea pieții vine și eftenirea traiului.

Dar criza de astăzi are o pricină mai adâncă; politica de anarhie economică a tuturor țărilor și în deosebi a țărilor industriale.

După exemplul Italiei, Franța, Germania și acum în Austria și Cehoslovacia ca sub regimul taxelor protegitoare la import, se favorizează atât produsele agricole, cât și creșterea animalelor, căci și aceasta este o industrie și este cea dintâi industrie agricolă către care trebuie să tindem și noi.

Iată pricina de căpetenie a greutăților pe care le întâmpină exportul nostru.

Ni se spune că Austria contingențează importul de vite; dela 1200 1500 vite mari importate pe săptămână. Austria ar fi intenționând să reducă consumul la 800 de căpete de vite mari pe săptămână.

Pe de altă parte, după ce am încheiat convențiunea cu Italia, spunându-se că transportul prin Jugoslavia întâmpină dificultăți de ordin administrativ, am îndreptat transporturile prin Ungaria; dar ni se spune și Ungaria ar fi făcând dificultăți administrative.

Am intervenit prin ministerul nostru de externe, atât pelângă guvernul unguresc cât și pelângă guvernul jugoslav. Lucrurile sunt în cercetare.

Singurele mijloace de care dispune guvernul pentru a apăra creșterea vitelor pentru export sunt tratatele comerciale și convențiunile veterinare. De 10 ani s'a neglijat consolidarea legăturilor noastre comerciale cu celelalte țări și a trebuit să vină guvernul nostru pentru a începe tratativele comerciale cu aproape toate țările în condițiunile extra ordinare de grele de astăzi.

Convențiunea cu Italia a reușit pe deplin. Sperăm, ca tot așa să reușescă și celelalte convențiuni.

Guvernul vine în ajutorul crescătorilor de vite.

Incheiând convențiuni veterinare și convențiuni vamale cu celelalte state putem asigura exportul vitelor noastre (aplauze pe băncile majorității).

Totuși, pe lângă aceste convențiuni guvernul avizează și la alte măsuri. După încheierea convențiunei cu Italia ni s'au făcut comenzi relativ destul de mari. Însă, în urma dificultăților de transport, am început tratative — și sper că vom isbui — cu unele case care să facă transportul pe mare, astfel încât să ocolim țările cari niar face dificultăți — contestate — se verifică, în fapt (aplauze prelungite pe băncile majorității).

O altă măsură, pe care guvernul intenționează să o ia — și îmi pare bine că am fost provocat aci pentru a atrage atențiunea, atât a cercurilor comerciale de export agricol, cât și mai ales a producătorilor.

Zic o alta măsură, pe care Guvernul tinde să o ia, este sindicalizarea exportatorilor, de vite sub controlul statului și a organelor care reprezintă pe producătorii agricoli. — Sindicat care nu va urmări să se substituie exportatorilor, ci numai să aționalizeze exportul de animale.

Când pe piețele străine se cer anu mite contingente, când piețele străine de până astăzi se reduc și ni se impune să căutăm altele, — și eu am convingerea că piețele Orientului ne stau deschise, în special exportului nos-

Noua lege a armatei Omagiile d-lui general Prezan pentru d. Maniu

Drept una dintre cele mai importante realizări ale actualei guvernări național-țărăniște, va rămâne, fără îndoială, nouă lege a organizării armatei, votată în ajun de vacanță, la Camera și Senat.

Depusă și susținută la Camera de către d. general Cihoski, legea, care așează pe noua bază organizarea forței noastre naționale cele mai importante, a fost apărută în fața Senatului de către d. Președinte al Consiliului, în calitate d-sale de interimar la ministerul Armatei.

Cu acest prilej s'a produs o declarațiune de cel mai înalt interes, atât prin cuprinsul ei, cât și prin personalitatea de considerabilă autoritate dela care emană.

Este vorba de declarația d-lui general Prezan, făcută în urma discursului d-lui prim-ministru Iuliu Maniu. Prin declarația d-sale, generalul care a condus oștirile noastre la victorie în marele războiu al Unirii, și care prin această strălucită împlinire a datoriei ostășești, și a câștigat o covârșitoare autoritate morală, alături de cea tehnică, a subliniat în cuvinte calde și hotărâte, meritul guvernului și a șefului său în nouă organizare, care se dă armatei naționale.

D-le prim-ministru, a spus d. general Prezan, țin de datoria mea să vă mulțumesc personal d-v. în prima linie, care deși nu de carieră, cu un spirit și cu un suflet de adevărat ostași, ați admis din primul moment fără multe ezitări, din consfătuirea pe care am avut-o împreună, ca să se introducă în lege marele principiu care depărtează armata pentru totdeauna sper de

tru de vite — în acest scop pe lângă Stat, înșiși exportatorii și producători trebuie să se organizeze pentru a ține contract permanent cu piețele disponibile, pentru a nu trimite decât atât cât se cere căci de îndată ce oferta depășește cererea, de îndată ce există o î trecere în oferta producătorilor, implicit și prețul scade dela sine. Noulile coniecturi ale piețelor externe impun atât comercianților cât și exportatorilor această sindicalizare. Polonezii au făcut-o, deaceia exportul vitelor din Polonia a ajuns să fie mult mai bine organizat decât cele din România.

Acestea sunt măsurile la cari, pentru un moment se gândește guvernul (aplauda prelungit pe băncile majorității)

În urma lămuririlor date de d. ministru Mihalache, d. deputat Cosma a răspuns:

Satisfăcut pe deplin cu răspunsul D-lui Ministru rog on. Camera să mi dea voie să exprim sincere și caldele mele nemulțămiri în numele țărănilor pentru cari au vorbit și pe cari îi reprezentând în aceasta cameră.

Comunicatele cuprinzând clar chestiunile puse credem că nu e nevoie de nici o altă precizare și este inutil orice comentariu. Ținem totuși să remarcăm că comunicatele făcute sunt de un interes general, și interesează în special orașul și județul Arad în deosebi problema creșterii și vânzării vitelor pentru cari comunicări suntem cu recunoștință parlamentarilor noștri arădani.
Coresp.

influențe, altele de cât acelea ale intereselor ei și acela de a da diferiților comandanți nu numai îndatoriri, dar și drepturi pentru ca ei să poată să aducă la îndeplinire obligațiunile pe cari le au.

Aceste cuvinte, însoțite de adunare, au fost urmate de mulțumirile adresate fostului ministru de război d-lui general Cihoski, prezentatorul legii, și de o constatare, care va umplea de bucurie sufletele tuturor acelor cari simțind adevărat românește își poartă grijile cele mai de frunte către buna orânduire a treburilor militarești. D. General Prezan a încheiat, într'adevăr, spunând:

D-le prim-ministru, în rezultatele fericite pe care le veți observa nu mult timp după aplicarea acestei legi, veți avea satisfacțiunea operii mari care s'a împlinit astăzi.

Declarația d-lui general Prezan constituie astfel și o prevestire, pe care nația întreagă o primește cu satisfacție și a cărei realizare o așteaptă cu toată încrederea, cuvenită generalului cu numele vecinic legat de izbânda noastră, care stă la temelile României întregite.

Pentru cetitori

De sf. Paști ne am nuzuit să dăm ziarului nostru un caracter mai mult informativ înbogățindu-i coloanele, pe 16 pagini. După puterile noastre, și vrând să servim cetitorii noștri am editat în anexă câteva pagini cu conținut literar, și de cunoștințe generale inserând glume și povești, un mănunchi de bucăți de lectură, sub titlul de „Românul literar”. A fost o cuteranță și desigur și un sacrificiu material, dar avem nedejdea că cetitorii vor aprecia năzuințele noastre. Aradul, e știut nu-și are gazeta sa zilnică și nici o revistă locală populară. Gândul nostru este să umplem după putință acest gol, acum în sărbătorile de Paști. Editarea ocazională a „Românului Literar” este o chemare a noastră adresată tuturor oamenilor de condei și o schintee în negura culturală ce cuprinde acest oraș. Dacă inițiativa noastră merită se fie apreciată, atunci nădăduim ca în scurt timp să putem înlăptui aceea ce de mult lipsește Aradului: O revistă de educație populară.

Reacția.

Prelungirea valabilității carnetelor funcționarilor publici

Regia Autonomă C. F. R., având în vedere că cea mai mare parte din funcționarii publici și pensionari sunt nevoiți a se deplasa de Sărbători și nefiind personal, vinovați de întârzierea preschimbării carnetelor, prelungește pentru ultima oară valabilitatea tuturor carnetelor funcționarilor publici și a membrilor familiilor lor precum și a pensionarilor, până la 30 Aprilie inclusiv.

Celor ce vor întârzia cu preschimbarea după 23 Aprilie a. c., li se vor retrage 2 cuptoane de călătorie.

Carnetele se pot schimba zilnic dela orele 7½ la 14, la Biroul Permiselor din București str. General Berthetot 8, unde se pot elibera și viza orice număr în timp de 24 ore.

Dr. Iulian Borneas, deputat și membru în cons. jud. Arad.

Inițiativa d-lui deputat dr. Iulian Borneas.

La 17 cor. a avut loc ședința Consiliului județean din Arad. Cu această ocazie consiliul a debătut proiectul de regulament al consiliului elaborat de inițiativa și propunerea d-lui deputat dr. Iulian Borneas, Meritul dlui Borneas se remarcă cu atât mai mult cu cât județul Arad este cel mai puțin dezvoltat din țară. Asupra amănuntelor vom reveni în altă ocazie.

Cronică externă

Bătrânul conte cu mutră de țaran — Bethlen, abia întors în Ungaria după înfrângerea suferită la Haga și din nou drumul pribegiei, întorcându-și picioarele spre Roma. Cel mai vizibil al acestei vizite este înfrângerea unui împrumut italian pentru România, și asigurarea unei zone marine în portul Fiume Vizita acestuia este pusă în legătură cu visita cancelarului Austriei—Schober, la care s-a vădit alăturându-se tendința politică externă italiene, de-a izola mica țară — Cehoslovacia, Iugoslavia și România, Italia ține să-și realizeze scopul și neapărat acest scop. Afirmația că Italia este sprijinită și de faptul că politica externă a Austriei e condusă de principiile Italiei. Probabil că Mussolini încearcă să înglobeze și Ungaria în politica sa externă. Și cu căreia promisiuni bine plasate îi va și realiza scopul.

Italia urmărește izolarea Micii Asiei și se vede și din loviturile date sau mascate ce le dă din când în când celor trei state.

În ultimele zile ziarul „Politika“ din Budapesta, acuză Italia, că prin importanța personajii interpușe, procură armament și munițiuni revoluționarilor maghiari. Dealtfel, Italia mai are și chestiuni delicate cu Iugoslavia în legătură cu stăpânirea Mării Adriatice. Pentru realizarea acestui scop Italia a luat sub protectoratul Albaniei, iar Mussolini cu acest prilej a declarat că prin această mare declarație pentru ocazie: mare noștră — să reinvie vechea stăpânire asupra Iugoslaviei natural nu-i conștient acest lucru, și din cauza aceasta sunt multe frecări între aceste țări. Într-o alăcătura navală.

Se mai eline cravate și umbrele le puteți cumpăra în magazinul de umbrele și cravate

„Transilvania“

Bul. Reg. Maria No. 12. (Palatul Fischer Eliz).

Proletarii intelectuali

— Necesitatea urgentă a reglementării practicei de drept la tribunale și judecătorii. — Tineri licențiați în drept solicită posturi. — Situația advocaților.

Facultățile pe drept din țară anual varsă noi contingente de tineri juriști cu licența în buzunar fără ca din vreme sub regimul celorlalte guverne anterioare, să se fi îngrijit cineva de soarta lor. Acești tineri licențiați în drept bat mereu pe la ușile cancelariilor advocațiilor, dar advocații îndurându-se la cea mai grea mizerie după o tortură intelectuală inerentă profesiei, nu-și mai pot permite luxul de a angaja ajutoare. Este de înțeles. Minimum de salariu pe care avocatul ar trebui să-l plătească lunar stagiului său este de 5—10.000 lei. Or, găsindu-se în o situație deplorabilă, pentru că nu poate încasa onorariile deloc sau numai foarte dificil și după, multe stăruințe, nu-și poate îngădui nici sacrificii. În urma acestei stări deplorabile în profesia avocatului, o pleiadă de tineri juriști stau pe drumuri fără să-și poată macar începe stagiul și fără să-și poată câștiga minimum de existență. Este o situație, prin urmare care solicită o grabnică îndreptare.

Pentru a fi concisi, — găsim că e cazul necesității reglementării practicei de drept la Tribunale și judecătorii. Ar fi o soluție pe cât de dreaptă pe atât de mântuitoare pentru problema ce așteaptă fără răbdare desnodământul. Și ar fi și o justă apreciere a revindicărilor tinerilor licențiați.

Reamintim în treacăt reglementarea practicei de drept dela instanțele judecătorești sub regimul maghiar și menținută în Ardeal până la aducerea legii de organizare judecătorească. Funcțiunea de grefier după vechea organizare n'a fost o funcțiune profesională cum este acum ci o treaptă inferioară a magistraturii, stagiarii având titlurile de notari, subnotari de ședință sau practicant în drept cari îl secundau pe judecător în toate lucrările sale pe lângă un salariu corespunzător plătit de Stat. După trecerea stagiului, stagiularul trebuia să treacă un examen de capacitate, după care, — și abea numai atunci, — a fost înaintat notar cu atribuții independente și mai apoi subjudecător, ceea ce corespunde azi ajutorului de judecător, supleantului de tribunal sau substitutului dela Parchete. Stagiularul a fost progresiv inițiat în toate lucrările dela diferitele resorturi. A început cu însușirea cunoștințelor lucrărilor de birou și după un scurt timp a fost însărcinat cu redactarea proceselor verbale de ședință. Astfel practicantii în drept au făcut la început un stagiul fără salariu, apoi au fost avansați la gradul de salariați și pe urmă erau numiți subnotar, notar, și după depunerea examenului de capacitate, notar cu atribuții independente având îndatorirea să asculte martori, să redacteze diferite acte judecătorești etc. fixate în regulament și numai după aceea a fost înaintat subjudecător. Practica făcută la instanțele judecătorești era echivalentă cu practica de avocat stagiular.

Or, azi tinarul licențiat pentru a intra în magistratură trebuie să treacă în prealabil un examen de intrare în magistratură abea după un an de puțină practică și este numit deadreptul supleant, ajutor sau substitut fără nici-o cunoștință prealabilă de birou și fără a se ști măcar orienta în dosare. Excepție fac aceia cari în timpul studierii,

din cauza sărăciei lor lucrează în diferite servicii publice. Aceștia ar trebui să fie chiar preferați dacă au lucrat la instanțele judecătorești, în caz că guvernul în adevăr ar voi să reglementeze practica de drept la judecătorii și tribunale.

Și dacă considerăm anomalia în jurul recrutării personalului de grefieri și ajutoare, inadevăr ar trebui să ne pună aceasta situație pe gânduri. Legea de organizare prevede că în funcțiile de grefieri și ajutoare să se numiască cei cari au 4 clase medii, licențiați în drept având preferință, iar în lipsă se pot numi și de acei cari au la bază cursurile terminate de școală primară și un anumit stagiul în funcțiune. Această dispoziție se cuprinde tot atât de periculos și în statutul funcționarilor publici. Nimeni nu s'a cugetat atunci la consecințe, cari trebuia să preocupe în primul rând pe legiuitor și anume că ce se întâmplă dacă deoparte toate funcțiile de supleanți și ajutoare, iar de altă parte posturile de grefieri și ajutoare se completează. Dar în cazul, — cum e acum — când advocații nu sunt în stare să angajeze un personal și să-și plătească ajutoarele, ce să întâmplă cu practica stagiularilor?

Căci un lucru trebuie să se știe: or fi mulți licențiați în drept fără existență, da numărul lor nu este abnormal cum susțin unii. Să ne cugetăm numai la timpurile normale când completele tribunalelor judecau cu 3 judecători și când instanțele judecătorești dispuneau de un personal numeros, ceea ce a îngăduit atunci bugetul statului, iar advocații găsindu-se în situație bună de câștig, atunci toți tinerii își găseau locul, numărul lor nefiind cu nimic inferior celui de azi. Situația actuală să datorește nemijlocit stări materiale deplorabile a corpului de advocați. Și credem că toți licențiații ar putea fi plasați, dacă personalul de grefieri și ajutoare s'ar recruta din numărul lor. Iar ca această să fie posibilă, trebuie să se aducă o lege nouă de organizare a serviciilor instanțelor judecătorești dându-li-se funcționarilor de profesiune atribuții numai de birou și titluri după vechime și pregătire școlară și o altă lege care să reglementeze practica de drept la instanțele judecătorești, înființându-se grade și funcțiuni în care să fie numiți numai cei cu pregătire juridică. Dacă considerăm că actualii grefieri și ajutoare sunt recrutați numai din elemente cu pregătire absolut insuficientă, fără nici-o cunoștință juridică în amalgamul textelor de legi și procedură și în multe cazuri în lipsă de plinitudinea cunoștințelor măcar generale găsim că este chiar momentul imperios al necesității unor legi noi de reorganizare temeinică.

Ar fi o măsură pe cât de occidentală și modernă pe atât de binevenită în țara noastră.

Jurist

Au sosit!

Pan'ofi pentru dame dela Lei 360, — Pantofi pentru bărbați dela Lei 460. — Pantofi tenis și sandale de căitate superioară la:

Marcu Bota

Prăvălie de ghete, pălării și modă bărbătească
Arad, B. Reg. Ferd. 27

Problema soluționării șomajului la Arad

Cunoscând rezultatele șomajului din iarna trecută, am găsit necesar să cerem informații celor în drept asupra felului cum înțelege primăria orașului să rezolve această problemă care preocupă d'atâta timp fără a se putea găsi soluțiunea agreabilă. În acest scop ne-am adresat d-lui Covacievici, care după cât se știe a fost încredințat cu elaborarea unui proiect în acest sens.

D. dr. Covacievici ne-a declarat că pentru a se aduce ameliorări simțitoare, orașul a înființat o bucătărie a șomerilor care va funcționa numai până la 23 Aprilie. În ce privește modul cum a funcționat bucătăria, a declarat că în sezonul de iarnă și până în prezent s'au distribuit în această bucătărie zilnic peste 1600—1700 porțiuni de mâncare dându-se pe zi câte un jumătate Kgr. pâine pentru fiecare șomeur. S'a cheltuit în acest scop până la 30 Martie suma de 1 milion 290 mii lei. În anul acesta s'au distribuit total peste 126 mii porțiuni servindu-se ciorbă legumă cu carne și aluat. Bucătăria a servit mâncare numai odată pe zi, la amiază. După socotelile administrației o porțiune a costat aproximativ 10—11 Lei în care se socotește și pâinea. La suportarea cheltuielilor de susținere a bucătăriei statul a contribuit cu aproape 230 mii Lei particulari cam cu 200 mii lei și restul l-a dat primăria.

Cât privește viitorul, pentru realizarea unui fond s'a proiectat să se lanseze un apel către publicul arădan ca să contribuie săptămânal cu o sumă minimală, aproximativ cu 30 Lei. La acest fond natural vor contribui și muncitorii cari au servicii. Contribuția e benevolă. Orașul intenționează să instaleze bucătării în diferitele cartiere de muncitori sau să zidească una centrală permanentă, unde se va putea mânca pentru un cost de 10—12 lei.

Înainte de a lansa apelul către marele public, d. Covacievici va lua contact cu muncitorimea pentru a avea și părerea ei despre felul contribuției benevole bănești.

Întrebând pe d. Covacievici dacă muncitorimea a fost mulțumită cu serviciul bucătăriei, dsa, ne-a comunicat că după constatările culese, muncitorimea a fost deplin mulțumită și n'a fost nici un caz de reclamație. D. Covacievici a încheiat spunându-ne, că dacă prin contribuția publicului se va putea realiza fondul necesar atunci șomerii, afară de hrana zilnică vor primi în viitor și bani pentru a putea acoperi cheltuielile de încălzit și de chirie.

Programul sărbătorii Invierii la biserica ortodoxă română din Arad.

Duminică 20 Aprilie 4 dim. Slujba sf. Invieri. Cu procesiune 9 dim. Sf. Liturghie. Predică P. S. Episcop 3 d. m. Vecernie

Luni 21 Aprilie 6½ dim. Utrenie 9½ dim. Sf. Liturghie. Predică P. ot. Dr. T. Botiș 3 d. m. Vecernie.

Cele mai bune patefoane și plăci, mare asortiment de picturi în ulei, tablouri, vioare, note și utensile de scris

la librăria

Kerpel Arad

Bulev. Regina Maria

Studentii funcționari

Un cunoscut fruntaș al vieții noastre juridice — dl Valer Moldovan — a aruncat acum câteva timp, asupra studenților dela drept, ponosul că în cursul anilor universitari, fac slujbe plătite și se indeletnicesc cu totul ce este propriu pentru a-i îndepărta dela studii. Faptul este riguros exact, însă dl Valer Moldovan, se vede că atunci când a exprimat aceste acuzațiuni nu a avut în vedere cauzele cari îi determină să facă acest lucru. Nici prin gând nu ne trece să polemizăm cu dl Valer Moldovan, însă credem, că nu e rău să arătăm tuturor câteva din motivele pentru cari studenții sunt în situația de care se plângea fruntașul jurist.

Un lucru este sigur: studenții în decursul anilor universitari fac slujbe plătite. Insa aceste nu le fac numa așa din bun senin, ci pentru a-și câștiga existența, pentru a-și câștiga pâinea de toate zilele. Situația nu ar fi tragică de tot dacă toți studenții cari ocupă slujbe, ar avea loc în orașele cu universitate ori aceasta nu se poate și astfel vedem o mulțime de studenți împrăștiați prin țară ca funcționari. Și-i întâlnim la orașe, în satele cu sediu de judecătoreie, ca funcționari judecătorești, canceliști pe la advocați, ba de multe ori la Primării și la diferite firme, în general prin slujbe cari adeseori nu au nimic cu dreptul, Viața acestor studenți o scriu în două cuvinte: înainte de masă în birou, după masă în birou, deci pentru a învăța, le rămâne noaptea. Cum și ce pot învăța aceștia noaptea, după ce toată ziua au lucrat? Las la mîntea fiecăruia că nu e o problemă așa grea. Deosebirea între studentul funcționar din provincie și studentul student dela Universitate se vede la examene. Studentul funcționar, care din lipsa timpului de învățat, e nevoit să învețe după rcsumate și din fugă, va avea o privire foarte îngustă asupra materialului de examen, până când studentul-student, care are la îndemână cursurile, lucrările de seminar, cursurile de cultură generală dela celelalte facultăți, și toate acele conversații concurs dintre studenți, va avea o privire largă și limpede asupra materialului studentului din provincie după ce-i lipsesc toate acestea, nu are nici timpul material să mai citească o carte care să-i dea noțiuni noi de

mersul culturii, ba de multe ori nu poate ceti nici un ziar. Și cu toate aceste mentalitatea contimporană cere mai mult dela acești martiri ai studenției și a bunei voinți a părinților lor.

Zic și repet intenției binevoitoare a părinților lor, care în majoritate țărani, mici industriași și comercianți. atunci când și-au dat copiii la școală s'au gândit numai la aceea că să-i scape de munca manuală și — poate — nu toți s'au gândit că, oare pot să-i susțină până la terminarea definitivă a studiilor, ci majoritate au gândit că să-i poarte la școală numai până ce vor termina liceul. Căci — judecau ei — după ce a terminat liceul, e ușor să-și câștige băiatul o slujbă și mai departe e domn. Nu e tocmai așa, căci băiatul la terminarea liceului e mai slab și mai desarmat în fața vieții și atunci are mai multă nevoie de ajutor.

Insa nu cele de mai sus sunt cauzele principale a miseriei — morale și fizice — a studenților funcționari, ci criza economică generală în care se sbate țara. Astăzi nu se mai caută — ca în trecut — să se sprijinească funcționarii cari studiază, ci li se pretinde indoit de mult, pentru că sunt mult mai capabili, și cu toate aceste, munca lor e retribuită foarte prost. Iar la cel mai mic protest a lor sunt concediați. In locul unui funcționar concediat — fie dela stat, fie dela particular, — sunt cel puțin 10 solicitanți cari acceptă un salariu cât de mic, numai să nu fie fără muncă.

In aceste condiții de viață studenții funcționari nu mai pot exista. Căci descurajați de insuccesele examenelor și de munca lor nerăsplătită echitabil, nu va fi mirare că acești studenți vor abandona studiile, și se vor dedica exclusiv carierei birocratice.

Aceasta ar fi după unii un bine căci am avea un corp funcționăresc cult, însă cei ce afirmă acest lucru uită să adauge că acest corp funcționăresc va fi și descurajat și ratat. Și cu această masă de funcționari va fi o seră de unde se vor recruta toți nemulțumiții și revoltații de mai târziu.

Asupra remediilor acestor situații vom reveni altădată. Până atunci însă rugăm pe cetitori, dacă au ceva observații de făcut să ni le comunice pe adresa redacției.

Silviu Rașcu

Telefon 8—18.

Societate anonimă forestieră din Topșița fostă Zentaroscani Convocare.

Domnii acționari al societății Anonimă Forestieră din Topșița fostă Zenta-Roscani sunt convocați în adunare ordinară generală pentru ziua de 30 Aprilie 1930 ora 1/2 12 a. m. în localul societății Arad Str. Eminescu 17

Ordine de zi:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație și raportul cenzorilor asupra gestiunii 1929, aprobarea bilanțului și împărțirea profitului net.

2. Descărcarea consiliului de administrație și a cenzorilor de gestiunea lor pe anul 1929.

3. Alegerea a 9 membri în consiliul de administrație.

4. Alegerea a 4 cenzorilor și 1 cenzor supleant și fixarea indemnității acestora.

— Pentru a lua parte la adunare generală d-nii acționari sunt rugați de a depune acțiunile lor până la 27 Aprilie a. c. la cassieria întreprinderii sau la Cassa de Păstrare Generală din Arad, Bul. Regina Maria No. 13.

Consiliul de Administrație.

Apel.

Domnii Preoți și Invățători sunt respectuos rugați să binevoiască a face propagandă pentru înbrățșirea meseriilor.

La Căminul de Ucenici al Municipiului Arad fiind locuri vacante, doritorii să se adreseze Direcțiunii Căminului.

Arad, la 18 Aprilie 1930.

Dublea dir.

Societatea Principele Mircea în vederea Sfințelor Sărbători de Paști din restrânsele fonduri de care dispune și din donația Fabricii de zahar precum și a depositeului Farcaș din localitate, a distribuit în ziua de 12 Aprilie în localul Societății din strada Oituz 160 alimente: zahăr, gris, orez, lapte precum și săpun, pânză.

Distribuirea s'a făcut de un număr însemnat de doamne din comitetul sus numitei societăți.

0—0

Săptămâna politică

Cazul Stere s'a rezolvat după un zbulcium cam lung în organizația Basarabeană, prin izolarea aproape completă a acestui fruntaș al vieții politice. Basarabeni rămân solidari cu guvernul, iar d. Stere se va vedea resemnat într'o politică de oportunitate și lungă așteptare.

D. Iorga și-a început activitatea sa multiplă după întoarcerea din America, unde a cules glorie și admirație nu numai pentru sine, ci și pentru țară.

Atitudinea sa față de politică nu este încă bine precizată.

In orice caz el va rămânea ostil politicii liberale.

Guvernul s'a consolidat în măsura în care după rezolvarea crizei politice, crede că va rezolva criza economică prin Creditul agricol. Ajutat de perspectivele unui an agricol excepțional de bun, guvernul a trecut peste greutățile cari au fost puse în cale și și-a consolidat puterea pe timp îndelungat.

La adunarea Uniunii Camerelor Agricole din 11 cor. dimineața d. subsecretar de stat Virgil Potărcă a anunțat oficial că Creditul Agricol este fapt împlinit. Se va pune imediat la dispoziția agricultorilor un miliard de lei, care sumă se va mări ulterior încă cu un miliard.

Guvernul a hotărât de curând după o prealabilă ședință ținută în sânul organizației partidului să anuleze mandatele parlamentarilor din opoziție cari nu participă la ședințele camerei și senatului. Această hotărâre a avut efect senzațional față de hotărârea guvernului, liberalii declară că nu înțeleg sub nici un motiv să mai participe la lucrările actualului parlament.

Partidul liberal nu va depune candidaturi la alegerile provocate pentru complectarea locurilor vacante, așa declară fruntașii liberali.

Nu e mai puțin adevărat însă că atitudinea hotărâtă a guvernului, a indispus cercurile conducătoare liberale care văd în această atitudine indiciul că guvernul se bucură încă în largă măsură de încrederea factorului constituțional.

Ziarele din capitală anunță că Regeșța a semnat la 14 cor. decretul prin care d. general adjutant de divizie N. Condescu, a fost numit ministru de război.

Alegerea pentru un loc de deputat, din ziua de 4 Mai la Făgăraș va fi foarte aprigă. Guvernul va susține din nou candidatura dlui dr. Aurel Dobrescu, directorul Ardealului.

Până în prezent și-a depus candidatura ca independent de dr. N. Șerban de Voila.

Se vor mai depune și alte candidaturi independente.

Aflăm că C. Stere, cu toată încrederea suferită, nu este hotărât să retragă din politică.

Amicii săi anunță că în cursul săptămânii vitoare, d. Stere va lansa manifest către populația basarabeană.

Deasemeni d-sa va lupta ca să toarne pe d. Halipa de la președinte partidului național-țărănesc din Basarabia.

Vineri la 11 cor a avut loc în capitală un congres al invalizilor de război. Amestecându-se instigatorii de poziție și persoane fără răspundere s'a pus la cale o demonstrație rătoare împotriva căreia, pentru ținerea ordinii a trebuit să se trimită multe gărzii militare. Armata a participat și studenți cari au avut rol de frunte în provocarea demonstrației. Instigatorii au fost învinși și cortaja la poliție unde s'au pornit cetățile. Guvernul intenționează să vaze cele mai severe sancțiuni.

Constatăm cu bucurie că din Arad n'a participat nimeni la congres. In legătură cu tulburările de târziu s'a transmis de la ministru Interne următorul comunicat capitalei.

„Agitatorii interesați au dus o reuniune a invalizilor de război pe care i-au instigat să facă manifestație pe străzi.

„Poliția a interzis aceste manifestații, invalizii au avut purtare rezervată, dar agitații alături de agenții din partid de opoziție au încercat să strângă teze cordoanele de jandarmi.

„S'au făcut 28 arestări. Poliția a reușit să liniștească arătele. Nu s'a făcut uz de armă. Nici un invalid n'a fost rănit.

„Stirile tendențioase răspândite de presa de scandal și zăpăzite, că ar fi fost morți și răniți sunt de domeniul fanteziei.

Parlamentul a luat canșă până la 28 Aprilie

Legea nouă a chiriei a publicată în Monitorul Oficial No. 86 din 15 Aprilie 1930.

Birou de traducere

MINERVA

ARAD, Bulev. Regina Maria No. 13.

Traducem: Română, Franceză, Engleză, Maghiară, Germană, Cehoslovacă, Polonă, Italiană, Spaniolă, Esperanto, Ucraineană. - Cereri - Copiat aceluși.

Grand Hotel

„CENTRAL“
ARAD

din nou renovat având instalație încălzire centrală (calorifer) în care apă caldă și rece. Camere dela 1 Lei în sus. - Curățanie exemplară. Serviciu conștencios! - Funcții publice și voiajori 20% reduce.

Cele mai bune și ieftine țigări

G H E T E

se pot cumpăra la

Frați Apponyi

Arad, vis-a-vis de Primăria.

Săpăturile arheologice din jud. Arad.

Săpăturile așa numite arheologice au fost și sunt și azi cele mai eficace mijloace de cercetare, de care s'a folosit omul de știință în tendința sa de a scoate la lumină amintirile vechi ale unei lumi de mult uitate și acoperite de adânci straturi, ce păstrează un imens material referitor la omul de acum zeci și sute de mii de ani.

Săpăturile din secolul trecut se mărgineau la scrutarea vieții și cultura popoarelor clasice, despre care istoria avea precise cunoștințe din amintirile scrise. Ele urmau deci un fir tras de mai 'narnte și se străduiau să completeze tabloul deja schițat, îmbogățind muzeele îndeosebi cele din Apus cu material de valoare artistică și istorică imensă.

După descoperirea cetăților locuite („Pfahlbau“) în Elveția, săpăturile primesc un nou caracter și dau nașterii științei preistorice, care să afle urmele omului ce trăia în epoca din care n'aremi nici o amintire scrisă în epoca legendară a omului preistoric. Importanța acestor săpături a fost bine interpretată de către autoritățile noastre din localitate, atunci când cu toată sollicitudinea posibilă au dat sprijin moral și material la continuarea primelor încercări de cercetare științifică, ce s'au făcut în județul Arad.

Prima cercetare sistematică și metodică a fost interpretată de dl. Dr. Martin Roșca profesor din Cluj la stațiunea „Șanțul Mare“ dintre comunele Pecica și Semlac, unde înainte de D. nia au mai lucrat și alți diletanți. Șanțul Mare este din epoca neolitică, când omul staționa în apropiere de apă și pădure, pe un lac mai înalt, scutit fiind de inundații. Bogăția în vânat și pește a regiunii îi asigura o viață scutită de lipsuri în ale hranei. Mari cantități de unelte fabricate din os și lut, precum și unele importate din alte locuri (Obsidiene silexuri etc.) sunt numele îndelungate ale acestor stațiuni. Pe lângă lut și sula formată uneori cu multă dibăcie din osul crud al peștelui sau al animalelor mai mici (iepurii, câprioara, șburătoare etc.) în stațiunea de pe „Șanțul Mare“ s'au păstrat și unelte de aramă roșie.

Hărburile și vasele de lut cu incrustările și ornamentele lor fiecât de primitive ar fi, sunt dovada unei concepții artistice și a inclinării spre căutarea frumosului.

Cultura omului din stațiunea aceasta — care s'ar putea data la cam 10—12 mii de anii în Chr. arată un puternic progres față de cultura omului din epoca paleolitică, a cărei urme de asemenea s'au aflat în mai multe stațiuni descoperite în cursul săpăturilor întreprinse de către Palatul Cultural pe teritoriul județului nostru.

Stațiunile din epoca paleolitică finite până aci sunt următoarele:

1. Iosășel cu mai multe puncte de cercetare (Dealul Rofi, Plopăt, Alvia râului Cremenos, Sodom, Prosele).
2. Valea mare, hotarul Gruui.
3. Moneasa, Peștere, Hoanca Coului.

Rezultatul săpăturilor făcute în anii 1925—1929 au fost pe lângă importanța descoperire a unor stațiuni paleolitice dintre cele mai vechi (Cultura preahentiană, paleolitică inferior) îmbogățirea muzeului preistoric din Palat. Cult cu mii și mii de piese caracteristice, arme și unelte de piatră, răzătoare, spintecătoare, discuri, nucle

Economice

Progresele realizate pe terenul tehnic duc în toate continentele tendința spre eficientizarea tuturor materiilor prime și articolelor de manufactură. Nici doisprezece ani nu au trecut de la marele războiu, în care s'a consumat aproape toate rezervele de bunuri din întreaga lume, și azi iată-ne stăm înaintea unei supraproducții, cum nu s'a mai pomenit până acum.

Fiecare factor de producție, fie care ramură, se grupează și solidarizează în uniuni, carteluri și se alte asocieri, toate cu scop de a-și asigura existența. Este în aceasta mișcare ceva fenomen psihic, o presimțire socială izvorită din instinctul de trai și conservare.

Perfecționarea și înmulțirea mașinilor, pe lângă urcarea producției, înlocuiesc milioane de brațe de muncă, încât în țările cu industria mai dezvoltată, șomajul crește din an în an, iar munca, în deosebi în continentul nostru, în raport cu indiciile de scumpete, este foarte slab plătită. Bineînțeles că această reducere de câștiguri înrăurează simțitor consumația, iar aceasta, scăderea circulației de bunuri, care iarăși are atâtea alte urmări nefavorabile, atât din punct de vedere a indivizilor, cât și al statelor.

Cât de serios preocupă această problemă toate cercurile financiare internaționale, se observă și de acolo, că la toate congresele economice internaționale, reprezentanții caută, pe baze de sinceritate, fără șiretnicia obicinuită în trecut, ca să găsească soluția cea mai bună posibilă pentru rezolvarea chestiunilor economico-sociale. Și nu e puțină probabilitatea, că această dezvoltare neînchipuită, de pe

Intrunire Colegială.

Toți absolvenții Preparandiei (Școlii Normale) ort. rom. din Arad, seriile 1914—15 și 1919—20, sunt rugați să-și trimită adresele lor, — cei din 1914—15 D-lui Ioan Lipovan prof., Arad, Piața Avram Iancu No. 22 și cei din 1919—20 D-șoarei Ana Cornea, Arad, str. Românului No. 11. Aceasta în vederea unei intruniri colegiale ce se proiectează în vara anului curent.

Rugăm pe toți colegii să și trimită adresele lor necondiționat, ca să putem lua contactul cu toți în vederea acestei intruniri.

și câte o lamă interesantă, tot din piatră.

Materialul inventariat și în mare parte expus — după posibilitățile a ranjamentului de care dispune muzeul — în muzeul preistoric așteaptă pe specialistul, care din aceste indicații va putea pătrunde cu sute de mii de ani înainte în trecutul nebulos al județului.

În vara anului curent direc. Palatului Cultural intenționează să îndrepteze cercetările arheologice într-o direcție nouă.

Se vor face săpături în hotarul comunei Socodor unde numeroase indicii externe justifică bănuiala, că se vor afla urme de cultură romană.

Având deja câștigată bunăvoința autorităților administrative, suntem siguri că în scurt timp Palatul Cultural se va îmbogăți cu un nou material prețios dintr'o epocă, ce nu este aproape de loc reprezentată în muzeul de antichități.

L. N.

toate direcțiile și într'un mod așa de rapid, să aibă o întorsătură cu totul necunoscută economiștilor timpurilor trecute.

La noi în țară, unde poate din fericire — tehnica abea a început să se desvoolte, criza financiară, dacă și se mai simte în unele domenii, ea este privită numai vremelnice și este mare convingerea, că viitorul ne va aduce tot mai bine. Aceasta constatare o putem desprinde și din declarația d. Ministru de Finanțe V. Madgearu rostită recent în Cameră, asupra situației financiare a țării, care, spune Dsa. s'a îmbunătățit simțitor și că suntem la adăpost de orice surprindere Dsa sperează, că la 30 Iunie, când se va încheia gestiunea bugetară pe 1929 bugetul anului trecut nu numai că va fi echilibrat, dar el va atăra un excendent de cca 300 milioane Lei și este convins, că bugetul anului în curs va fi și mai satisfăcător.

Această declarație este primită cu bucurie de toate cercurile financiare de bine ale țării, cu atât mai vârtos, că ele au fost rostite de o personalitate financiară, a cărei afirmațiuni sunt totdeauna întemeiate de adevăr. Mc.

Bancare. Dela stabilizare începe banul este tot mai mult apreciat, crescându-i și valoarea. Se observă aceasta, nu numai din micile noastre afaceri bănești de toate zilele când înainte de a cheltui banul, ne uităm că pentru ce îl dăm, ci și din bilanșurile băncilor încheiate la finea anului trecut, cari aproape în întregime înregistrează urcări însemnate la depozite spre fructificare, deși dobânda, după depozite, față de ceilalți ani, este cu mult mai mică. Deci tendința de economisire a publicului prevestește, fără îndoială, o normalizare vieții noastre financiare.

Deși anumite cercuri opoziționiste destructive, au căutat să submineze acțiunea de refacere financiară a guvernului dlui Maniu, totuși guvernului i'a reușit — după cât suntem informați, — să încheie împrumutul pentru înființarea Creditului Agricol, căzând de acord la aceasta întreg grupul financiar al împrumutului de stabilizare. Din împrumut un miliard Lei se va livida agricultorilor imediat după ratificarea contractului din partea Parlamentului iar restul de un miliard după epuizarea primei rate.

În legătură cu aceasta, precum și în vederea, că în Primăvară se va exporta restul de cereale de ca 8 miliarde Lei, se așteaptă ca Băncile, în frunte cu Banca Națională, să reducă procentul la credite.

Convenții Comerciale

Camera a votat proiectul de lege pentru ratificarea tratatului de comerț și navigație încheiat cu Italia.

Deasemenea s'a căzut de acord asupra condițiilor tratatului comercial cu Cehoslovacia, în urma căreia România câștigă un nou debușeu pentru desfacerea cerealelor, acordându-se taxe vamale foarte favorabile.

Guvernul mai pregătește încheierea de convenții comerciale cu Sârbia, Grecia, Ungaria, Spania și Portugalia, dând Țării noastre posibilitatea, să joace rolul cuvenit în concertul economiei mondiale.

Economist

Știri locale.

De ziua învierii lui Cristos urăm tuturor cefitorilor, abonașilor și sprijinitorilor nostri sărbători ferice. ROMÂNUL.

D. Ștefan Cicio Pop președintele Camerei va petrece sărbătorile de sf Paști la moșia Dsale din Conop.

D. deputat Al. Vlad și d. senator E. Velici au plecat de sf. sărbători la Viena D. deputat Al. Vlad se întoarce numai la 1 Mai a. c.

Numărul următor al ziarului nostru va apare numai la 4 Mai a. c.

Accident de autobus Pe șoseaua Arad-Oradea s'a întâmplat un grav accident de autobus. Pricina accidentului a fost, un defect de cauciuc din, care cauză autobusul în rută de mare viteză s'a resturnat lezând grav pe patru călători iar al cincilea a scăpat ca prin minune. Victimele a căror nume nu le cunoaștem au fost transportați la spitalul din Arad. Automobilul e proprietatea comerciantului Alexandru Vass din Salonta.

Bugetul orașului Arad arată o urcare de 20—25 la sută față de cel din anul trecut. După indicațiunile primite suma prevăzută în buget este de 155 față de suma de 125 milioane din anul precedent. Urcarea se datorește necesității de a acoperi cheltuielile spitalului și ale altor instituții cari au fost trecute în sarcina județului și a comunei.

Reprezentările teatrului maghiar. Îscându-se un diferend între personalul de artiști și directorul Sendrei Mihai pe chestiune încetării salariilor, a fost decurând, la 14 Cor, la Arad d. Isacu inspectorul teatral pentru a cerceta situațiunea. d. Sendrei văzându-se amenințat de a perde concesiunea reprezentațiilor a fost nevoit ca în cele din urmă să recunoască și să accepte justele pretențiuni ale actorilor. În aceste condiții este de prevăzut că reprezentațiile să înceapă din nou Durinică, în prima zi de Paști

Dnii colaboratori din județ sunt rugați a ne trimite articolele la timp. Altfel Comitetul de redacție va fi nevoit să retragă legitimațiile. Din cauza întârzierii mari a corespondenței suntem puși în situația grea de a nu putea da știri din județ.

Situația notarilor comunali. Informându-ne despre situația notarilor comunali la d. dr. Aug. Lazar președintele administrației județene d-sa ne-a declarat că notarii definitivii în funcțiunile lor vor fi confirmați pe loc de consiliul comunal. În cazul când consiliile n'ar voi să-i confirme, notarii lezați în drepturile lor vor putea face apel la directorul ministerial local. Acolo unde comunele ar hotărâ renunțarea la postul de notar și asocierea cu alte sate pentru formarea unui singur notariat, notarul satului asociat va fi confirmat ca secretar sătesc.

Societatea Național-Culturală „Crișana“ a Studenților Universitari din Cluj — a proiectat un mare festival artistic urmat de dans pe ziua de 21 Aprilie (a doua zi de Paști) la Crucea Albă din Arad, și în ziua 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) la Casina română din Chișineu Criș.

Scopul principal al Societății este de a semăna cultură în masele poporului de pe Valea Crișurilor, înființând cât mai multe biblioteci, din venitul realizat în asemenea ocazii.

Facem deci apel călduros către toți bunii români adresându-le rugămintea să participe într'un număr cât de mare la festivalul nostru, ușurându-ne astfel înfăptuirea desideratelor noastre. La acest turneu luând parte un grup inopozant de studenți, vom oferi On. Gaspeți o petrecere cu adevărat studentească.

Comitetul.

In atențiunea producătorilor de vin și țuică.

Ing. Ștefan David și prof. I. Ardelean au reușit să descopere un preparat care inlesnește foarte mult și grăbește fermentarea vinurilor și țuiceii, indiferent de temperatură. Atât la cald cât și la rece fermentarea (Ferberea) mustului se face în timp foarte scurt și cantitatea de alcool este simțitor mărită.

Avantagiile acestui preparat care se vinde sub numirea de „BACTERIN“ sunt următoarele: 1. Mustul (de vin sau orice fructe) fierbe în mai scurt timp decât jumătate din ordinar. 2. Transformă tot zahărul pe care îl conține mustul în alcool ceea ce mărește cantitatea de alcool a vinului sau țuicului. 3. BACTERIN-ul este foarte eficient, deoarece pentru fermentarea unui litru de must ajunge o cantitate ce costă abia 10—15 cani.

BACTERIN-ul se pune în vânzare în Laboratorul Școlii Comerciale Superioare din Arad, Piața Xenopol No. 1. Tot acolo și îndrumări pentru întreținere.

Flecare îndr Român cu credință către Patrie, Tron și Partidul N.-jărănesc intră în roata volnicilor.

La Csáky

ciasornicar și giuvaergiu **vis-a-vis cu biserică lutherană.**

ciasuri cu marcă mondială giuvaeri, reparațiuni de ciasornice-giuaerururi **pe lângă garanția cea mai sigură.**

Primăria Comunei Pecica

No. 829/1930

Publicațiune.

Primăria comunei Pecica publică licitație pe ziua de 12 Maiu 1930 pentru vinderea unui cal neapt de căraușic, la ora 9 a. m.

Licitatiia se va ținea în conformitate cu Art. 72-83 din L. C. P.

Pecica, la 10 Aprilie 1930.

Primăria.

Judecătoria Rurală Buteni, secția cărți fueduare.

No. 412/1930 cf.

Extract din Publicatiune de Licitatie.

În urma cererii de executare făcută de următorul Băruțva Gheorghe — contra următorului Teodor Gheorghe, — Judecătoria Rurală Buteni secția cărții funduare, a ordonat licitațiunea contra lui Monea Sofia căs. Taha Marian, ca cumpărătoare tardivă la licitație în baza §-195. Legea LX din 1881, asupra 12 părți a imobilului cuprins în protocolul cărții funduare No. 393. a comunei Dezna, circumscripția Judacătoriei Rurale Butenil sub No. de ordine A. 1, No. top. 534/a. 1. 2. 3. a. (Pământ arabil) ca porțiunea de proprietate de sub B. 1. a lui Teodor Gheorghe, în preț de strigare, de 60.000 lei pentru incasarea creanței de Lei. — 6400 capita și accesorii, Licitatiunea se va ține în ziua de 7 Maiu 1930. ora 12 a. m. în localul Primăriei comunei Dezna, Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut, pe un preț mai mic de cât cel de strigare de două treimi. Cei cari doresc ca să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, 10%, din prețul de strigare drept garanție, în numerar și să semneze condițiunile de Licitatie.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare, este dator ca să întregască imediat garanția, fixată conform procentului prețului de strigare, în aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit.

Dată în Buteni, la 4 Martie 1930.

(ss) Dr. Erdős Mathia

Judecător

(ss) Iuliu Koczka

Director de cf.

Pentru conformitate:

Grefier

Indiscifrabil

Primăria Com. Ineu Județul Arad.

No. 675/1930

Publicatiune.

Primăria comunei Ineu județul Arad, aduce la cunoștință publică, că în ziua de 26 Mai 1930. ora 10, în localul primăriei, va ținea licitație publică, cu oferte închise, pentru confecționarea alor 12-douăsprezece-rânduri haine de vară pentru guarzii comunali și 12-duăsprezece-perechi bocanci.

Caietul de sarcini se poate vedea zilnic în decursul orelor oficioase, în localul Primăriei. Licitatiia sc va ținea conform Legii C. publice.

Ineu la 12 Aprilie 1930.

Primăria.

Serviciul tehnic al Municipiului Arad.

Inchirierea cabinelor la băile „Neptun“ Se va începe la 30 Aprilie ora 8 în biroul Serviciului tehnic al Primăriei. Cabinele se vor închiria în acest an, în ordinea prezentării, fără a le reținea pentru chiriașii din anul trecut. Prețurile vor fi aeeleși și carnetele de abonament vor trebui provăzute și în acest an cu fotografia titularului.

Arad, la 14 Aprilie 1930.

Primăria.

Cu toată stima

Indiscifrabil

Citiți și răspândiți „Românul“

Judecătoria rurală Rovine—Arad

No. 851—930.

Citatie prin publicatiune.

Judecătoria de ocol Rovine-Arad aduce la cunoștință generală că în procesul reclamanților Toth Alăxandru și Hajdara Maria pătata Văd.-lui Novacovici Dimitrie dom. în loc necunoscut pentru radierea dreptului de văduvie a fixat termenul pentru constituirea procesului și desbaterea fondului afacerii și a somat părțile să se infățișeze în ziua de 17 Iunie anul 1930 orele 9 a. m. în localul ei oficial Judecătoriei rurale Rovine-Arad iar pentru pârăta Văd.-lui Novacovici Dimitrie care se află în loc necunoscut a numit de curator pe avocatul Dr. Iacob Denes loc în Rovine.

Instanța somează pe pârăta ca în sus arătata zi și oră să se infățișeze personal sau prin împuternicit legitimat și îndreptățit la reprezentarea lui, pentru că în caz contrar curatorul va yoceda în locul ei.

Rovine la, 31 Martie 1930

Judecător:

(ss) Dr. Ioan Dan.

Grefier

(ss) Teretean

Pentru conformitate

Grefier

Teretean

Hammer

și

Fiul Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 27.

Mare asortiment de biciclete și accesorii, gramafone și mașini de cusut cu prețuri convenabile.

Administrația Financiară Arad

No. 17.601.

„Ministerul de Finanțe cu Decret No. 100576 din 2 Aprilie 1930 aduce la cunoștință că impozitul proporțional datorat pentru furniturile până la valoarea 20.000 (douăzeci mii) lei se poate plăti și prin aplicarea de timbre mobiliare și prin aplicarea de timbre mobiliare cari timbre se vor anula de către autoritatea care efectuează plata furniturii.

Aplicarea timbrei mobile se face conform art. 15 §-3 din legea timbrului cu cota de 1:32% de la valoarea miniaturilor, cari urmeză a achita de către Stat, județ sau comuna precum și de către orice alte instituții de utilitate publică recunoscute de Stat.

Notăm că independent de impozitul arătat mai sus facturile vor trece în timbrate de către furnizori conform art. 14 §-13 din aceeași lege, adică cu timbrul mobil convenit după facturile cu O, 10% plus sporul legal.

Arad la, 10 Aprilie 1930.

Administrator Financiar:

Indiscifrabil

Șeful secției
Indiscifrabil

Cadouri de Paște și Sf. Gheorghe și prețuri reduse se pot obține la:

Drogheria și Parfumeria

„Inger“

vis-a-vis de Palatul Județului.

La „Lăptăria Agricultorilor“

Arad, Str. A. Mureșianu 7

să poate căpăta Unt de calitate Lei 160.- kgl. Cașcaval Tei-leider 60.— Lei. La comercianți prețuri favorabile.

INSTITUT DE ARTE GRAFICE

G. I E N C I

ARAD, BUL. REGINA MARIA No. 12.

Fiind asortată cu cel mai bogat material pentru lucrări de artă tipografică și fiind instalată cu mașinile cele mai moderne, execută

TOT FELUL DE TIPĂRITURI

ca circulare, memorande, menuuri, vignete, plicuri și hârtie de scrisori cu firmă, placate, anunțuri funebre, programe, cărți de vizită, bilete de logodnă și de cununie, invitații la petreceri, note muzicale, precum și tipărituri pentru bănci, ca: liste de escompt, obligațiuni, registre, etc. — Opuri și broșuri, bilanțuri, foi periodice, reviste, preț-curenturi, etc. etc. în stilul cel mai artistic și pe lângă prețurile cele mai convenabile. Lucrări în colorii.

Românul

B

Perle de zile mari.

Ași dori, când scriu, să fie aceleași obiceiuri frumoase în satele noastre ca în trecut. În această țară întinsă, între Tisa și Nistru, într'o bogăție de pitoresc și poezie, nu este cu puțință să fie altfel. Obiceiurile doar trebuie să-și păstreze viața cu națiunea însăși și să crească cu națiunea. Ar fi un semn al decadenței să vezi ștergându-se din sufletul satelor noastre obiceiuri cari s-au păstrat de atâta timp, din generație în generație.

A bunăoară, ce frumoase sunt obiceiurile de sf. Paști! Vopsirea ouălor, ciocnirea cu ouă. Apoi udatul și toate năsbătii din ziua de sf. Gheorghe. Sunt aceste obiceiuri, tot atât de prețioase ca perlele și fac dovada unei națiuni pline de farmec. Cine nu-și amintește de cele petrecute în timpul ospitalității, în zilele de mari sărbători? Nați ciocnit cu ouă roșii, și la sf. Gheorghe ce ați făcut, dar tații vostri, moșii, strămoșii? Dacă vi s'a povestit vreodată despre obiceiurile din trecut — cari azi n'or mai exista, — de ce nu căutați să le înviați?

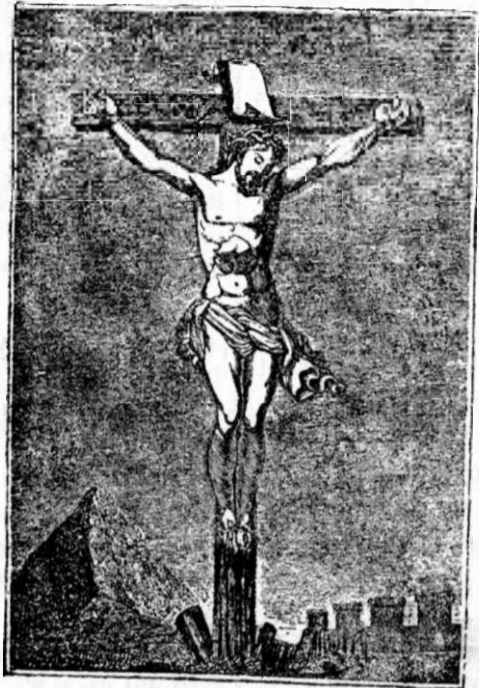
De pildă ce frumos e când, în ziua de mari Paști. — numai de n'ar fi certăți, vecinii se salută cu „Cristos a înviat!” Este cel mai creștinesc dintre saluturi. Cristos a înviat înseamnă doară pace, bunăvoire și iubire de aproapele. Și ce generoasă manifestare a sentimentelor omenești este când prietenii de ieri, își dau mâna frățească, în această zi de cucernicie și de preaslăvire a Celui ce a adus lumina adevărului și a dreptății. Sau de-și-au venit de sărbători oaspeți, cu cântec dragoste și ospitalitate nu i-ai primit! Dar unde e trascutele și cântecul bucurie nu v'a făcut toaca din săptămâna cea mare.

Dar obiceiurile la sf. Gheorghe!

Flăcăii cu mult haz și viclenie le dau fetele la fântână și le udă cu ursoarele. Pentru aceasta în schimb primesc flori și sunt cinstiți în casă și ospătați de părinții fetei.

Sunt momente în viața noastră cari trebuie trăite pentru că sunt ale vieții. Prea amară și uniformă ne-ar părea viața dacă n'om înveseli-o câte odată și mai ales când ne este dat ca în ziua Cernului să ne bucurăm și să ne veselim.

Eracle.

Pe muntele Golgota

Incredulitatea nici în urma celor mai mari atrocități și chinuri suferite de divinusul Salvator pe cruce, — considerată atunci ca cel mai înjositor instrument de răpunere a vieții omenești, — n'a cedat locul, măcar cât de puțin credinței și sentimentului de compătimire. Pentru că să se justifice menirea și importanța sacrificiului adus de Mântuitorul nostru pe altarul credinței noastre creștine a fost necesară crucea, care să împace omenirea cu justiția divină. Natura sub puterea cerească și-a dat și ea contribuția ei: cerul a înclinat spre pământ, soarele în miezul zilei a privat lumea de razele sale binefăcătoare, trăsnete și fulgere s'au deslănțuit străbătând inima pământului, furtuni groasnice au răscolit toată natura și au înspăimântat pe cei ce fără nădejde, alergau după adăpost. Era o năpastă înfricoșătoare, din voința Providenței și era semnul biruinței peste tot ce naște pământul. Și totuși, oamenii nu vroiau să creadă. Semnele cerului au fost prea puțin ca în nevrednicia sa pământească, omul să poată înțelege că nu el este stăpânul adevărat al lumii ci o ființă divină căruia trebuie să se supună. Sacrificiile aduse de Cristos nu au mulțumit pe dușmanii Săi. Omul, de fire dornic să stăpânească totul și să dărâme chiar altarele sfinte când nu simțește binefacerile dumnezeiești, deși a pierdut curajul și început să-și recapete adevărata luiconcepție de om, — totuși orgoliul și vanitatea cu toate vrerile deșarte instăpâniră din nou sufletul lui, îndată ce acele semne au dispărut. Și păcatul a început iarăși să cucerească lumea împotriva învățăturilor Mântuitorului.

O știm cu toții. Salvatorul voi prin suferințele sale divine să ne lumineze pentru ca să ne trezească la o conștiință și credință adevărată. Eroul virtuților prin excelență, prin jertfa sa de pe muntele Golgota a impus oamenilor exemplul celei mai mari virtuți: să te jertlești pentru iertarea păcatelor omenești.

Nu sunt rari d'acei, cari și azi ar fi gata să-l pirosească din nou pe Cristos, — în loc, ca ei păcătoșii, să-i aducă omagii de recunoștință și credință. Acei mari păcătoși cari azi în Rusia darămă altarele și înjură toate cele sfinte își vor lua pedeapsa lor, dar nu aici pe pământ ci în fața Celui de sus, care vede toate.

Ravagiile anticreștinești din Rusia se datoresc dorinței păcătoase a omului dornic să vadă paradisul terest uitându-și că nu-l va putea vedea până vițiile cari ne caracterizează nu vor ceda virtuților. Fie-ne aceasta de învățătură pentru ziua mare a învierii.

Românul.

De ziua învierii lui Cristos urăm tuturor cetitorilor, abonaților și sprijinitorilor noștri sărbători ferice. ROMÂNUL.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ca Paști.

de G. Coșbuc.

Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare
Și salciile 'n albă floare —
E pace 'n cer și pe pământ.
Răsufu cald al primăverii
Adus'a zilele 'nvierii

Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se 'ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și râde atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

Și-un vânt de-abea clătinitor
Șoptește din văzduh cuvinte:
— E glasul celor din morminte
E șgomotul sburării lor!
Și pomii frunțile-și scoboară
Că duhul sfânt prin aer sboară.

E liniște. Și din altar
Cântarea 'n stihuri repetate
Departă până 'n văi străbate
Și clopotele cântă rar:
Ah, doamne! Să le-auzi din vale
Cum răd a drag și plâng a jale!

Biserica pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Că 'ntreaga lume este plină
De-aceiaș gând, din cer adus:
In fapta noastră ni e soartea
Și viața este tot, nu moartea.

Pe deal se sue 'ncetișor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iarna vieții 'n plete;
Și 'ncet, în urma tuturor
Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână.

Ah, iar în minte mi-a venit
Tu, mama micilor copile!
Eu știu că și 'n aceste zile
Tu plângi de-al tău copil dorit!
La zâmbet cerul azi ne cheamă
Sânt Paștile! Nu plânge mamă!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Fiecare tinăr Român cu credință către Patrie, Tron și Partidul N.șărănesc intră în roata voinicilor.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Citiți și răspândiți
„Românul“

Paștele la Ierusalim.

de D. Bolintineanu.

Origina sărbătorilor Paștelui vine dela Ebrei.

De câte ori Faraon era lovit de o rană nouă, se înrăutăția și nu lăsa pe Ebrei să plece, înainte de a-i veni cea din urmă rană. Moise zise să fie preparați de plecare. Le dete ordin să taie câte un miel de fiecare familie, a patrusprezece din luna primăverii; după amiază să mănânce carnea friptă, cu pâine fără aluat și ierburi amare, Ebreii erau să facă această gustare noaptea, pe picior, în costume de călători și cu bastonul în mână, și trebuia să ungă cu sângele mielului porțile caselor lor, ca ucigătorul celor întâi născuți să recunoască casele Ebreilor și să treacă pe lângă ele. De aici această gustare și ceremonia ce ordonă de a se repeta în fiecare an; spre aducere aminte despre minune, primiră nume de Paesăș (pasce). Paștele la Ebrei începea la a 15-a zi a lunii lui Abia; ținea 7 zile și se termină seara la 21 In ajunul sărbătoarei, a 14-a zi a lunii, între cele două seri, fiecare familie trebuia să taie un miel sau un ied de un an și fără nici e meteahnă; sângele ce-l luau preoții se vărsa la picioarele altarului. Mielul, fript întreg, se mănca în seara aceea cu pâine de azimă și erbururi amare, și nu puteau să oprească din această mâncare nici o rămășiță pentru a doua zi; ceace nu se mănca seara, se aruncă în foc. Dacă o familie nu era numeroasă și nu putea mânca tot, se însoția cu alta. Mielul se numia: *mielul paștelui*, și trebuia să aducă aminte în fiecă an ritul ținut de ebrei în ajunul ieșirii lor din Egipt. Azima aducea aminte plecarea repede, ce nu iertase să se ridice plămădeala; ierbururile amare erau simbolul amărăciunilor robiei din Egipt. Datina pânei-azime era ordonată pentru șapte zile ale sărbătoarei, pe când nu se putea păstra aluatul prin case. Legea osândia pe aceia care, în timpul paștelui, ar fi mâncat pâine plămădită cu aluat. Deaceea și paștele se chiamă Hag-Hamacot (Sărbătoare de azime).

Pentru cultul public, legea prescria un sacrificiu mare: fiecă zi în cele șapte zile de sărbătoare se mai sacrifică doi tauri tineri, un berbec mare și șapte mici., Cea dintâi și a șaptea zi erau singure privite ca zile de repaos și de sărbătoare; în cele cinci zile dela mijloc era iertat să lucreze.

Paștele era asemenea cea dintâi epocă a recoltei. Era sărbătoarea coasei orzului; și în a cest înțeles sărbătoarea trebuia să se serbeze printr'un rit particular. A doua zi din ziua întâia a paștelui se trimitea la templu o rămurică de orz din noua coasă. Un preot făcea cu această rămurică ceremonia întăririi; totdeauna se tăia un miel.

Din această vedem că unele lucruri le-am primit cu sărbătoarea; însă cele mai multe s'au lepădat.

Isus încă ținea sărbătorile paștelui.

Abonații ziarului nostru sunt cu stăruință rugați a plăti abonamentul. Costul abonamentului se va trimite pe adresa administrației ziarului.

Sfântul marele martir Gheorghe, patronul voinicilor.

În ziua de 24 Aprilie facem pomenirea Sfântului Mucenic Gheorghe, care a trăit în veacul al treilea după nașterea Domnului nostru Isus Hristos.

S'a născut în Capadochia, în Azia mică, din părinți de bun neam și buni creștini. Tatăl său a suferit moarte pentru legea lui Hristos încă în vremea când Gheorghe era copil. Mamă sa o femeie foarte evlavioasă, l-a crescut în frica lui Dumnezeu. Ajungând la vârsta bărbăției a intrat ca soldat în oastea Romanilor, unde si a împlinit slujba cu atâta conștiință, încât în foarte scurtă vreme a ajuns tribun. Cu soldații se purta foarte blând, ca un creștin adevărat, așa încât și a câștigat dragostea tuturor, atâta celor mici, cât și a celor mari. Intre soldați propovăduia și cu vântul lui Dumnezeu și mulți au intrat în tumacea cuvântătoarea alui Hristos pe urma propovedaniilor sale. Pentru vrednicile lui împăratul l-a luat în garda împărătească, ducându-l cu el în cetatea Nicomedia.

Sf. Gheorghe însă s'a scârbit mult de viața desfrânată, care era la curtea împărătească și drept aceea s'a lăpădat de împăratul și toată strălucirea acestei lumi și întâmplându-se să moară mamă-sa, a vândut toate averile ce le-avea și le-a împărțit săracilor.

Împăratul a început să prigonească pe creștini și atunci Sfântul Gheorghe l-a mustrat cu multă îndrăzneală, dovedind în fața întregii curți împărătești răutatea necredinței și deșertăciunea idoliilor, dar el nu s'a supus, spunând că îl oprește dela aceasta împăratul cerului și al pământului. Atunci Dioclețian a dat poruncă să-l ducă în închisoare, împungându-l mereu cu sulițele, ceea-ce s'a și împlinit.

În temniță l-au bătut peste tălpile picioarelor, apoi i au pus-o piatră mare pe piept. Dar el a rămas statornic în credință și atunci împăratul a porun-

cit să-i se sfășie carnea legându-l de o roată bătută cu cuie. Apoi l-au aruncat într'o groapă cu var nestâns, dar el a răbdat și durerile acestea, toate, așa încât chiar și împărăteasa Alexandra, soția lui Dioclețian s'a înduioșat și a rămas adânc mișcată.

Inima lui Dioclețian s'a împietrit însă și mai tare. A poruncit să-l încălze, în niște încălzăminte de fer înroșite foc, cari pe dinăuntru aveau cuie subțiri și ascuțite și l-au silit să alerge. Și alte multe chinuri a mai suferit acest sfânt mucenic, cu multă răbdare creștinească. Împărăteasa Alexandra, insuflețită de statornicia sfântului Gheorghe, a mărturisit pe față, că și ea este creștină și dreptaceea fost fost aruncată și ea în temniță.

În tot chipul a încercat împăratul prin multe făgăduințe să induplece pe Sf. Gheorghe și pe împărăteasa să se lapede de legea lui Hristos și dacă a văzut, că străduințele lui sunt zadarnice a hotărât, ca să li-se taie capul cu sabia. Alexandra a murit însă în temniță, iar lui Sfântă Gheorghe i-au tăiat capul în ziua de 23 Aprilie anul 303.

Creștinii au luat trupul lui și l-au dus la Lida, în Palestina, unde l-au îngropat cu multă cinste. Pe vremea lui Constantin cel mare s'a ridicat o mare și frumoasă biserică de asupra mormântului sfântului Gheorghe. Pomenirea lui a rămas și se face în tot anul în toate bisericile creștinești, atât ale răsăritului, cât și ale apusului. În cinstea lui s'au ridicat foarte multe biserici, în toate părțile. Pe steagul lui Ștefan cel Mare, care era purtat înaintea oștirilor, era zugrăvit chipul sfântului Gheorghe.

Sărbătoarea sfântului Gheorghe e în aceeași vreme ce o sărbătoare a primăverii. Privind noi întru această zi frumusețea câmpului înverzit, să rugăm pe Dumnezeu să înfrumusețeze și sufletul nostru. Și mai ales să l rugăm, să

intărească credința noastră așa, ca mic să n o poată clăti.

Știm că Sf. Gheorghe e zugrăvit omorând un șarpe uriaș. Despre acest șarpe se spune, că păgânii îl socoteau ca pe un dumnezeu și în toată țară îi jertfeau câte-un copil nevătădat. Omorând Sf. Gheorghe pe acest șarpe, a dovedit deșertăciunea creștinilor în idoli, arătând că adevărul bine este asupra ispitelor diavolești.

În ziua aceasta frumoasă, să rugăm pe Dumnezeu, ca pentru ale Sfântului Gheorghe preasfinte rugăciuni să ni se miluiască și să ne izbăvească pe noi.

Septimiu Poș

Paștele.

de Vasile Alecsandru

De Paști în satul vesel căsuțele n'au
Lucesc sub a lor maldări de trestii

Pe care cocostărcii, înfipti într'un picior
Dau gâtul peste aripi tocând din cioc

Un scrânciob mai la vale pe lângă
[adu]

Flăcăi și fete mândre ce rād cu
[bur]

Și'n sunet de vioare, de cobze și de
Se 'ntoarce hora lină, călcând pe verș

Bătrâni cu fețe stinse, Români cu
[dal]

Românce cu ochi negri și cu ștergar
[al]

Pe iarba răsărită fac praznic la un
Iar pe 'mprejur copiii se prind la h
[tă'n]

Și scrânciobul se 'ntoarce purtând
[legân]

Părechi îmbrățișate cu dulce infocare
Ochiri scânteietoare și gingașe zâmb
Ce viu răspând'in aer electrice luci

Urăm prietenilor noștri sărbători fericite

Pastorala de sf. Paști

Grigorie

din îndurarea lui Dumnezeu episcop ortodox al eparhiei române a Aradului Ienopolei și Hălmașului, precum și al părților anexate din Bănatul-Timișan

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierască.

„Iar dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este dar propoveduirea noastră, zadarnică este dar și credința voastră” (I. Cor. 15 v. 14)

Iubiții mei fii duhovnicești,

Lumea pământească este plină de mărginire și slăbiciune: ea este o intristătoare casă mortuară, o grămadă de oase goale dacă nu are suflarea dătătoare de viață a lui Dumnezeu. Mormânturi totdeauna nesăturate stau cu gurile deschise ca să înghită pe oameni și vremea, care se scurge. Ah dar în chipul acesta, fără credință în ceva mai presus de lume, omul ar fi o ființă nenorocită care își stămpără setea, cere își alină foamea zadarnic, căci și așa îl surprindea moartea cea lacomă.

Adevărul este, iubiții mei că lumea de azi este plină de oameni fără credință, precum sunt plante, cari n'au văzut soarele niciodată. Adevărul este că trebuie să ne ridicăm cu toată inpotrivirea față de cei cari trăesc, ca și cum scopul omului ar fi ca să înmulțească numărul celor sălășluiți înmormânt. Trebuie să combatem rătăcirea ori unde s'ar ivi și să spunem sus și tare că muncim, credem și nădăjduim nu pentru viermii mormântului, ci pentru lauda lui Dumnezeu aici pe pământ și în lumea, care va să vie.

Nimic, dar nimic nu ne va ajuta mai bine să vestim lumii lupta pentru vecinicie, ca și Invierea Domnului. Căci invierea Domnului înainte de toate este temelia credinței noastre. Paserea Phönix a fost simbolul nemuririi dar n'a trezit credință, care să facă pe oameni mucenici. Omenirea a avut poeți, oameei învățați, eroi legendari și pete luminate, dar numai Invierea din mormânt a Dlui a făcut deosebire între moarte și viață. Fără invierea Domnului, nici noi nu inviem și atunci nu înțelegem haina nunței, haina morții nu înțelegem de ce mai îmbracă o ființă haina de mireasă, dacă zăbranicul morții îi închide ochii pentru totdeauna. Surâsul soarelui pentru ce oare ar

mai pune raze pe fruntea noastră dacă soarele va rămâneși noi vom dispărea pentru totdeauna? Florile și plantele nu sunt oare mai fericite decât omul care are mai mult lacrim decât rot trandafirilor și criniilor?

Invierea Domnului răspunde luminii la întrebările acestea. Moartea pe Care ce a Domnului a clătina credința multora în chemarea dumnezească a lui Isus. Împrejurările umilitoare ale morții Domnului pe mulți i-a făcut să creadă că Isus nu a fost Dumnezeu. De Mântuitorul înviază și astfel după moarte apare în cea mai strălucită lumie Dumnezeirea lui!!!

Cuvintele rostite de inger către Maria Magdalena Maria lui Iacov și Salomia: „a înviat nu este aici” (Marcu 16 v. 6) au exprimat cel mai sfânt și mă mântuitor adevăr. Sf. Apostol Pavel zice: Iar dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este dar propoveduirea noastră. zadarnică este dar și credința voastră” (I. Cor. cap. 15 v. 14). Dacă însă Hristos a înviat, atunci apostolul nostru, episcopatul nostru, preoții noștri sunt dela Dumnezeu. Dacă Hristos a înviat atunci învățătura Evangheliei este dumnezească. atunci Hr

Americanul și stomacul

— Fabulă modernă —

Un american burlac mânca la restaurant. Ii plăcea acest restaurant, însă vede treaba că bucătăria nu pregătea mâncările pe placul stomacului său, căci se îmbolnăvi. Doctorul îi recomandă să schimbe regimul. Ce-ai fi făcut în locul său? Cu siguranță veți schimba restaurantul, însă el nici nu se gândea la acest mijloc. Însă cum nu putea determina pe patronul restaurantului să schimbe meniul după gustul său, americanul nu ezită mult și cum schimbă restaurantul. Iată cum un bogătaş american se trezi într-o zi restaurator. Această nu e totul. Furnizorii nu-i aduceau regulat alimentele de primă necesitate. Atunci se adresează „găinilor” cari nu-i aduceau în fiecare zi ouă proaspete. Aceștia ne îndeplinesc dorințele, într-o bună zi, americanul nostru cumpără „găinaria” și de atunci înainte avu ouă proaspete și pui fericiți. Vinul era mucegăit, americanul cumpără pivnițele furnizorului său. Americanul într-o zi se pomeni că nu găsește carne pe gustul său. El cumpără o fermă pentru a avea carne de vită și de berbec, după pofta inimii. După toate aceste vine rândul laptei, că zicea el, laptele e cauza bolii sale de stomac. Americanul cumpără o vacă și de data aceasta avea în fiecare zi lapte, unt, brânză, smântână și altele, toate proaspete. Cu toate acestea americanul nostru se simțea tot mai rău. Și atunci se gândi că poate pâinea e cauza bolii sale. Și atunci cumpără brutăria care-i furniza pâinea. Deci vedeți un american practic care pentru a-și vindeca stomacul nu se dă napoi delă nimic. Iată-l deci, restaurator, brutar, fermier, lăptar, găinar, și tot ce mai vrefi. Și ce credeți ce s'a întâmplat cu americanul? Având de toate, în curând a murit de indigestie, și atunci fu rândul moștenitorilor lui, să-i cumpere un cochigi superb, în care-l înmormântară, iar ei se lăfăiră în bogăția strânsă de el.

(Din l. franceză de: Sim.)

DESPRE OUL ROȘU

Se spun multe și ciudate lucruri. Gura poporului povestește că în ziua când Cristos a înviat, toate găinele din Ierusalim au ouat numai ouă singurate și că d'aci ar fi obiceiul de a se vopsi ouăle la Paști.

Se mai spune că adepții lui Cristos pentru a-și da de știre despre învierea învățătorului lor, își dădeau din mână în mână un ou roșu. Căci de ar fi grăit despre înviere, și-ar fi tradat credința și evreei i-ar fi omorât.

Se spune și aceea, că la barbari oul a fost simbolul vieții, el reprezenta puterea creatoare de viață și fiindcă

prin înviere Cristos și-a recăpătat viața, oul reprezintă această viață nouă.

Există în țară alocurea credința, că dacă la hotarul unei moșii se îngroapă din ouăle roșite de Paști unul sau mai multe, n'are să-o bată piatră. La macedonieni este o datină de a se pune, în timp de furtună, sub streșina casei o tepsie pe dos iar d'asupra ei un ou roșu din Joia mare, a patimilor, în credința că furtuna va înceta.

Sunt povești și datini cari desigur vor interesa la sărbătoarea Paștilor.

Mă lupt cu mine.

(Parodie)

Al. Negură-Popescu.

**Mă lupt cu mine să nu mai fiu eu!...
mă sbicuiesc porniri năpraznice.
Vreau să mă ridic pe culmi fantastice
și să-l privesc, în față, pe Dumnezeu!**

**Cine mi-ar putea spune, al cui strănepot sânt,
de clocotesc și se târăsc în mine
atâtea jivine, atâtea cântece haiducești,
alături de-atâtea chemări, spre mai bine... Cine!?**

**Mă lupt cu mine!...
mă lupt, năprasnic, vijelios!
Vreau pământul să-l urc în ceruri
sau cerul să-l dărâm jos...**

**Și,
în rumânescu — pe veci românesc ăst pământ
gândurile mi le împlânt
și, dârz, nestatornic, mut,
din umbra lui Horia, îmi fac scut!**

Către cetitori.

Am adunat în această revistă ocazională de Sf. Paști bucăți de literatură și știință, din cărți, reviste și alte publicațiuni, alături de cari publicăm și unele încercări literare, cu gândul să dăm cetitorilor noștri un ziar bogat și bucăți alese de lectură.

Nădăjduim că străduințele noastre vor fi bine primite și munca ce am depus-o pentru a folosi cetitorilor va fi apreciată indeosebi, fiindcă se știe cu câte greutate materiale trebuie să luptăm pentru a atinge nivelul pe care îl dorim.

Dacă realizările noastre pot fi considerate ca o faptă bună, atunci, aceasta am făcut-o pentru sătenii noștri, dela cari nu așteptăm nici o răsplată, numai sprijinirea ziarului nostru.

Redacția.

Vițelul Sasului.

Avea jupânul Pitz o frumusețe de vițel să nu-ți mai iai ochii de pe el și mare, de mai nu'trecea pe mă-sa.

Lucrul bun și frumos însă iute capătă picioare, dacă nu-i bagi bine de seamă.

Intr'o bună dimineață. ia-ți jupâne vițelul, dacă ai de unde.

Caută-l în dreapta, caută-l în stânga — pace! Intrase în pământ.

— Na, tatechervader!

Incalecă jupânul calul cel mai bun și tunde'o pe hotar, în nădejdea că s'o fi rățacit p'acolo.

Aleargă 'ncoace, aleargă 'ncolo doar doar îl vede tolănit pe undeva, dar vițelul ca 'n palmă.

În alergătura lui nebună iată dă de badea Văsălie,

— Vecine, n'ai văzut vițel al meu?

— Ba am zărit niște vite mai incoala.

Cum era jupâne?

— Chite-odată alb, chite-odată negru cu thinghilinghi la grumaz și samana cu mumă-ta.

Stos este trimisul lui Dumnezeu, care adus omenirii învățătura singură mântuitoare.

Dar Sfântul Apostol Pavel spune că: „Iar dacă Hristos nu a înviat, zadarnică este credința voastră încă sunteți în păcatele voastre” [I. Cor. 15 v. 17]. Cu alte cuvinte dacă Hristos a înviat nu mai suntem în starea pierzării, ci avem puțința mântuirii. Încă proorocul Isaia a proorocit că Mântuitorul „păcatele altora a purtat și pentru fără de legile lor s'a dat” [Is. 53 v. 12]. Apostolul Pavel zice despre Hristos cel înviat: că s'a vândut pentru îndreptarea noastră (Rcm. 4 v. 25).

Este prea adevărat, iubii mei că carele se întunecase, că pământul s'a cutremurat la moartea Domnului și că stâncile s'au despicat, iar Domnul, aducătorul mântuirii nu se mai vedea și vrăjmașii I lui crezură că l-au închis pentru totdeauna în mormânt.

În chipul aceasta a devenit învățătura lui Hristos temelie credinții noastre.

Duminica Invierii a deschis adâncul mormântului și a vestit lumii că Hristos era Dumnezeu, care a călcat moartea ou moartea și ni-a scos din robia păcatului.

Invierea Domnului este deci temelie

credinții și mântuirii noastre. Crezând în Invierea Domnului, ucenici au combătut sclăvia, au dărâmat barierele sociale spunând că „în fața lui Dumnezeu nu este nici Elin nici Barbar”. În India, în părțile ei necreștine, clasa cea mai de jos și azi poartă clopote la gât și trăește prin păduri. Cei din clasa de sus auzind clopotul se feresc din calea lor. dar când indienii se încreștinează atunci clopotele bisericii chiamă pe toți la înfrățire.

Hristos cel înviat a ridicat femeia la treapta demnității adevărate, grijește până și de omul cel mai nenorocit așa că învățătura Domnului încă dovedește Dumnezeirea Lui. Puterea aceștii învățături era întemeiată pe adevărul Invierii.

Napoleon I Bonaparte, sub piciorul căruia gema ingenuchiată întreagă Europa, ordonă prefectilor din Egipt, după ce-l curățește: spuneți tuturor că și eu sunt mahomedan, că am venit din îndepărtatul occident să epăr islamismul și să nimicesc crucea”. Pentru satisfacerea orgoliului său, îi era indiferentă crucea și Hristos. D-zeu însă le stă împotriva celor mândri; iar norocul este de sticlă. Gloriosul Napoleon fala geniului latin înfrânt în mai multe rânduri. e făcut prizonier

și exilat în insula sf. Elena. Aici începu să cerceteze sf. Scriptură și când cunoscuse indeajuns puterea Mântuitorului în ea zise: „Eu cunosc oamenii și știu ce le poate mintea”. Și afirmă că Isus n'a fost un om obișnuit. Religia lui e un mister. E singura religie care n'a ieșit dintr'o minte omenească. În adâncul ei e ceva mai presus de marginile minții omenești așa de mărginită și ne sigură.

Iată, iubii mei, că necredinciosul de mai 'nainie devine credincios, atunci, când a văzut însă că numai cu mintea omenească nu mai poate conduce pe alții. Mintea te face orgolios să ai curaj neantemeiat, să caz în mândrie deșartă. Observația nu poate face pe om sigur în cunoștințele sale căci observația sa face prin simțuri și simțurile pot fi subiective.

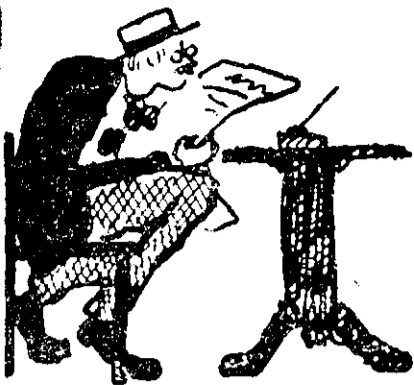
Știința nu credea că poate să fie și al patrulea gaz care s'a descoperit și se chiamă argon; știința nu bănuia să fie radiul deși acesta de mii de ani exista în pământ.

Noi nu suntem în stare să privim decât câteva clipe în fața soarelui și astfel vedem că suntem datori a ne pleca în fața credinței și cu atât mai vârstos să credem în Invierea lui Hristos. Și ne bucurăm, iubii mei. că

oamenii de azi recunosc că pe lângă știință au trebuință și de credință.

Nenorocii urmași ai lui Iuda fac în Rusia cele mai cumplite orori împotriva religiei. La Moscova, înainte cu câțiva ani, comisarul pentru instrucția poporului, Lunacearschi, vorbea în fața unui public numeros împotriva credinței creștine. „Credința în Dumnezeu — zice comisarul — ar fi un produs al societății capitaliste, dar astăzi ea e de prisos și nulitatea ei ușor de dovedit. Oratorul fusesn atât de satisfăcut de talentul său încât se apucă să facă pe generosul și consimți să primească o discuțiune asupra subiectului discursului său, dar cu o condiție: ca nici un orator să nu vorbească mai mult de cinci minute. Iată că se desprinde din norod și se prezintă un preot tânăr, slăbuț la înfățișare timid, stângaci, un adevărat preot de sat. Lunaccarschi îl privește de sus, cu dispreț; „la seama, numai cinci minute!” Da da, voiți fi foarte scurt”. preotul se sue pe tribună și se adresează adunării: „Fraților și surorilor: Hristos a înviat” și întreaga adunare răspunde ca un singur om: „Advărat a înviat” „Eu am terminat, zice preotul, și numai am nimic de adaogă”. Adunarea fu închisă numaidecât.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Chinurile facerii

Am crezut ca mulți, alți, că e o veste de adormit copii — mari și mici — că e greu să scrii. Ba nu credeam și că aceasta se spune oamenilor, ca să nu dea buzna la gazetărie, dar acum nu mai cred. Într-o zi eram la tipografie, și făceam reginația ziarului, împreună cu directorul nostru. Aranjând ziarul, deodată, eram necazul nostru, constatăm că nu avem material deajuns. Atunci directorul — om bun și cu frica lui Dumnezeu și a lui Gyuszi, care-i cere manuscrise pentru ziar — imi spune să scriu la repezeală un articol despre liberali și averescani. Despre aceștia nu e mare lucru să scrii, trebuie să-i scrii numai și articolul e gata. Ori, directorul nu voia aceasta. Voia să-i laud, și aceasta e mai greu. Atunci era chiar greu de tot. Averescanii tocmai atunci se întinseră în congres la București ca să răstoarne guvernul, iar liberalii trăgeau toare sforile („spârșite“) din culise, tot pentru a gonii guvernul dela cârmă. Că ce avea directorul cu ei, că tocmai atunci să-i laude abia știe. Bine, zisei, voi scrie, și cu aceasta trecui în microscopica cancelarie a redacției și mă așezai la masă să scriu iar directorul plecă.

Dar greutatea de abia acum începe. Mașinile vuiiau, un lucrător tăia hârtia, simpaticul secretar injura de mama focului pe un lucrător. Și să știți că nu e lucru mic când injură dl. secr. de red. stă așa de tare și românește și ungurește și mașinile tac (adeacă nu se mai aud!); cum de n'or tăcea oamenii? Ce să mai înșir aci? Un șgomot ca de tipografie. Ca să nu aud șgomotul imi astupai urechile cu pumnii și începui să mă cuget. Mă tot gândii eu, dar nu se făcea nimic. Și mai gândeam eu mult și bine, dar Gyuszi culegătorul tot murmură pe față de vopsea, se infinge în urechi înaintea mea:

Gata articol?...
Am crezut că văd pe dracul înșelător. Nu mai e scăpare. Articolul trebuie scris. Aceasta înseamnă că Gyuszi-ți face vizita.
Hai cară-te, ți-l dau eu, am răcnit la el, mai tare ca domnu secr. de red. Și hotărât să scriu, luai tocul din gură — întâi să vă spuie că, la mine tocul ține locul țigării — și scrisei mare și apăsat: **Meritele dlui Vintilă și a dlui general Averescu.**

Dar în același moment imi veni în minte întrebarea: Ce merite mai au aceștia? Ias întrebarea fără răspuns dau să scriu. Scrisei două șire și hop! M-am oprit. Incepusem să tremur, șidadasem tot, nu-mi mai găseam locul pe scaun. Ce dracu avea directorul cu aceștia doi? Întrebarea aceasta mă chinuia. Și par'că o vedeam înainte ochilor plutind în aer. De mă uitam pe perete, o vedeam scrisă cu litere de foc, din hârtia de pe masă aceeași întrebare imi răsărea batjocoritoare înaintea ochilor, și în uruiul infernal al mașinelor auzeam mereu aceeași întrebare, chiar și când injura dl Ienci, mi se părea că tot întrebarea aceea ese în gura lui.
Și peste toate aceste, Gyuszi se întințea:

— Dl Schaffer spus gata articol? Trebe repede n-are ce culegi! Par'că m-ași fi trezit din somn. Iam răspuns:
Gata. Il încheiu și vi-l duc eu, numai să nu te mai văd pe aici!

Acuși dau de dracul — gândii — dacă nu scriu articolul, și o idee salvatoare imi veni: Ce-ar fi dacă în loc să-i laud, i-ași injura ca la ușa cortului? Zis, adeacă, gândit și făcut. Pentru treaba aceasta eram pregătit, după necazul și enervarea în care fuseseam aproape un ceas. Cu liniștea omului care-și cunoaște datoria am început să scriu. Penița-mi fugea pe hârtie par'că-ar fi fost calul năstrăvan din poveștii noastre, eafugea mai repede ca gândul. Și tot am scris de-am umplut vre-o 4 pagini de hârtie, când iacă și directorul. Dau eu să scriu mai departe, căci eram în a „viteză“ și scriam rău de tot de ciocul lui Averescu și de flocoasa față a lui Vintilă. Dar... — dacă n-ar fi câte-un „dar“ și câte-un „dacă“ — zic; dar directorul mă înterpelă — mai abitir ca-n parlament, deși n-a fost deputat:

„Gata articolul? Ce Dumnezeu nu ști să scrii un articol?“
Gata! răspund eu punând punct și semnând, îl dau directorului și pe aci ți-i drumul! Nici napoi n'am privit. În ziua aceea n-am mai cutezat să dau ochi cu directorul.

Să vedeți ce-a fost la urmă. Eu la articol lăsasem tot titlul vechi, cu meritele, și directorul increzându-se în mine, n-a mai citit ce-am scris ci l-a dat culegătorului și a plecat și el.

A doua zi dimineața când a văzut directorul articolul, să crepe de necaz nu altceva. A făcut un tărăboi la tipografie, de — imi spuneau ceilalți — de-ași fi fost acolo, m-ar fi sfâșiat de viu.

A trimis după mine să mă caute în tot orașul, dar pas de mă găsește, căci eram infundat în cel mai întunecat colț, al celui mai mic birt din „Checheci“ cu șapca trasă pe ochi și cu un palton de imprumut, — al meu e cunoscut — să nu mă cunoască — vezi drace — nimeni, de era să dau de bucluc cu poliția, dar despre aceste o să vă povestesc la Rusalii.

Dar și când m-am întâlnit cu directorul, am scăpat cu fața curată, ba după ce s'a gândit puțin zice: „Poate că a fost mai bine așa“. Poftim de-l mai înțelege și pe domnul director.

Și acum să vă spuie drept, nici acum n-aveam ce scrie și vă înșirai toate astea.

Simion Miclea.

Zicale românești.

Ferește-te deopotrivă de prietenia dușmanului și de dușmănia prietenului. (N. Iorga.)

Eu om cu minte n'am văzut, să nu sfârșiască nebun, când a iubit; dar drept e și aceea că om cuminte n'am văzut să nu iubiască. (G. Coșbuc.)

Românului i-e greu până se apucă de treabă. că de lăsat indată se lasă.

Tot una e dac'ai murit
Flăcău ori moș îngârbovit;
Dar nu-i tot una leu să mori
Ori câine n'lățuit. (G. Coșbuc.)

La orice treabă de Stan pățitu 'ntrebă (A. Pann.)

Cele bune să s'adune
Cele rele să se spele. (A. Pann.)

Cine-și bate nevasta își bate capul.

Adună vara ca să ai iarna.

Mai bine stăpân mic decât slugă mare.

Poruncile voinicului

— Din Foaia voinicului —

1. Voinici sunt frați de cruce, se iubesc și se ajută unul pe altul.
2. Voinicul să fie gata oricând, să slujească Regele, Partidul Național-Tărănesc și scumpa sa Patrie.
3. Voinicul e om de onoare, își ține întotdeauna cuvântul dat.
4. Voinicul nu minte și nu înșeală, e curat în gândurile sale, în vorbă și în faptă.
5. Voinicul nu e morocănos, e voios și plin de însuflețire în orice moment al vieții sale.
6. Voinicul se încrede în puterile sale și trebuie să iasă cu fața curată din orice încurcătură.
7. Voinicul se îngrijește de corpul, sufletul, hainele sale și duce o viață cumpătată, nu se îmbată niciodată și nu fumează prea mult.
8. Voinicul nu face deosebire între bogat și sărac, în fața lui toți sunt egali.
9. Voinicul e cuviincios cu conducătorii lui, ai Partidului Național-Tărănesc, cu toată lumea cinstită și ascultă pe cel cari îl vreau binele trupesc și sufletesc.
10. Voinicul e dornic de carte și cetește „Foaia Voinicului“ și toate cariicelele din „Biblioteca Voinicului“.
11. Voinicul e muncitor, nu pierde timpul în zadar și bunurile agonisite nu le prădează. El e econom.
12. Voinicul e om credincios față de Dumnezeu și ține la legea sa.
13. Voinicul trebuie să fie acționar la o bancă populară și să depună câștigul său numai la o bancă populară.

- și să sprijinească cu faptele sale înființarea de cooperative, de producție în comun, de desfacere în comun și cooperative de aprovizionare.
14. Voinicul e dator să ia parte la toate adunările politice, la serbătorile, la jocurile naționale, la întrecerile voinicești și la excursile aranjate de Rotata satului, de centurie, de legiune și de conducerea centrală voinicească.
15. Voinicul e dator să știe jocuri naționale, cântece naționale, basme, poezii, poezii, înotul și călăria.
16. Voinicul să cunoască viața oamenilor mari din istorie și evenimentele mai însemnate din viața neamului românesc.
17. Voinicul să fie un cetățean cinstit, drept muncitor și să facă în fiecare zi cel puțin o faptă bună.
18. Voinicul să plătească cotizația de un leu la lună, pentru nevoile organizației voinicești.
19. Voinicul ascultă de conducătorii Partidului Național-Tărănesc și nu vorbește de rău pe povătuitorii lui trupesți și sufletești.
20. Voinicul ține legile țării, poruncile voinicului, face serviciul militar cu mândrie și votează conștiincios.
21. Voinicul va trebui să planteze în fiecare an cel puțin zece altoi, pomi roditori sau arbori de pădure. Dușmanul pomilor și al pădurilor este dușmanul casei și vieții sale.
22. Voinicul e dator să îngrijească de vitele sale ca de sine însuși. Vita este tovarășul cel mai bun și cel mai ascultător al omului în gospodărie.

Hai să râdem!

Să mă vadă lumea.

Stătea și țiganul cu calul în iarmaroc. Se apropie niște cumpărători care-l întrebă.
— „Trage calu' la trăsura măi ți gane?“
— „Ba“ — răspunde țiganul.
— „Da, la călărie merge?“
— „Ba“.
— „Da la arie merge?“
— „Ba“.
Poi dar la ce l ai adus aicia măi ți-gane?
— Hei, să mă vadă lumea cu cine-mi mănânc zilele — zise țiganul oftând din greu.

Invățătura dată rău se sparge'n capul tău. (A. Pann.)

Cască ochii la tocmeală, iar nu după ce te nșeală. (A. Pann.)

Nu vedea 'n chip pocitura ci vezi ce-i vorbește gura.

Citiți și răspândiți „Românul“

Vorbe de clacă.

- Mă Țigane, de ce ești negru?
- Pentru c'asa a fost tata...
- Poi maică ta-i bălae!
- Ce folos că-i cuibar de Moldovan, dacă semnătura-i de modoran...
- Ei, da tu rămâi chiar Țigan?
- Numai când lipsește tata de-acasă, atunci... îi țin eu locul.

Jurământul voinicului.

Eu voinicul Ion Șuteu
Jur cu tot sufletul meu
Că atât cât voi trăi
Membru credincios voi fi
În partidul cel obștesc
Național-tărănesc.
Cinste cere-voi în toate
Voi lupta pentru dreptate
Și pentru legalitate.
Și cinstind programul lui
Cere-oi bine neamului.
Jur că ascult de statute
Dumnezeu așa-mi ajute!

De ziua invierii lui Cristos urăm tufurilor cetitorilor, abonaților și sprijinitorilor noștri sărbători ferice! Redacția.

Gândurile de Paști ale unui anonim

de I. Cădariu.

Sărbătoarea Paștilor, pe lângă însemnătatea ei religioasă-creștinească, pentru noi Români — și mai ales în aceste vremuri — ar trebui să fie și un prilej de reflexiune serioasă asupra realităților noastre sociale și naționale. Dacă în celelalte zile ale anului grijile mărunte ale traiului zilnic nu ne dau răgaz să eșim o clipă măcar din cercul strâmt al preocupărilor noastre particulare, se cuvine ca cel puțin din când în când, la sărbători, să ne mai concentrăm atenția și asupra nevoilor de ordin general.

Este aceasta o datorie elementară a noastră a tuturor față de noi înșine. Căci individul nu poate trăi izolat și deci nu se poate desinteresa de realitățile mediului social în care e constrâns să trăiască. Nevoile colectivității sunt în același timp și ale individului. Aceasta ar implica oarecum necesitatea conlucrării tuturor în scopul armonizării intereselor individuale cu cele obștești. Cel puțin așa ar trebui să fie într-o societate bine organizată.

Dar un observator atent ar putea constata cu ușurință, că viața noastră socială este departe de a fi în această situație fericită; ci, dimpotrivă, ea suferă de o mulțime de metehne, tot atâtea simptome ale anormalității stărilor dela noi. Relațiile dintre individ și societate nu sunt acelea ale unei colaborări, ci ale unei veșnice sabotări. Individul este într-o permanentă răsvăritare față de colectivitate. La noi fiecare caută să huzuriască numai el singur pe socoteala și împotriva tuturor celorlalți, deci împotriva întregii colectivități. *Homo homini lupus.*

Este atât de frecventă, încât pare aproape generală, lipsa de respect față de persoana, bunurile și drepturile aproapelui, adică față de tot ce nu este — sau și-se pare că nu este — bunul tău. Subt acest tratament cad nu numai bunurile — particulare — ale altuia, ci chiar — și mai ales — cele publice. În privința aceasta observarea vieții noastre de toate zilele ne-ar putea înlesni să obținem o mulțime de date caracteristice.

De pildă, intrând în școalele noastre ești isbit de faptul, că băncile și mobilierul sunt scrijelate — nu din greșală, ci inadins, — păreții și gardurile sunt măzgălite cu felurite inscripții și desene, etc. Același lucru este cu devastarea parcurilor.

— Sunt copii, s'ar putea zice. Dar copiii se poartă precum sunt educați și precum sunt exemplele pe cari le pot vedea în lumea adulților. Iar această lume nu este cu nimic mai brează decât copiii cari scrijelează băncile și măzgălesc gardurile. În adevăr cine n'a putut constata același obicei la adulții cari — cu vrerea lor, ori din neglijență — stăpesc copacii dela marginea drumurilor; strică fântânile publice, stălpii de telegraf ori podurile; devastează pădurile; trec cu căruța peste holda vecinului; etc.?

Aici iar s'ar putea spune că aceste lucruri le fac numai țărani, muncitorii, cu un cuvânt păturile de jos ale societății. Dar, să ni-se dea voie, nici celelalte „pături“ nu fac altfel. Oare au mai mult respect față de bunul altuia — și peste tot mai mult simt de dreptate și legalitate — cei ce trec

ca automobilul peste vitele și chiar peste copiii sătenilor? Sau inginerul care construiește poduri, și edificii ce se surpă la un an după ce au fost terminate? Sau directorul de bancă care dă de răpă averile ce i-s'au încredințat? Sau avocatul care câștigă procesele cele mai strâmbe și pierde pe cele mai drepte, încassând onorarii din două părți? Sau medicul cu reclamă, care „vindecă“ boale incurabile, iar pe cele curabile le lasă să ajungă la... cimitir? Sau dascălul care-și face datoria de mântuială, ori chiar absentează dela datorie, sau — prin ținuta și moravurile lui — în loc de a educa, propagă frivolitatea și imoralitatea între elevi? Sau negustorul care înșeală la cântar și vinde marfă contrafăcută? Oare toate acestea nu însemnează veșnica preocupare a individului de a exploata și înșela pe toți ceilalți indivizi și întreagă colectivitatea?

Ce să mai spunem despre cei ce frustează statul — deci colectivitatea — cu sume enorme, sustrăgându-se prin diferite tertipuri dela impozite, taxe vamale etc., ori dela diferite alte obligații materiale sau morale? Sau cum s'ar putea numi obiceiul slujbașilor de orice grad — din nenorocire atât de numeroși — cari au ridicat fraudă și traficul de influență la rangul de indeletnicire zilnică?

Și ceea ce este mai alarmant, este faptul că cele mai multe fraude, abuzuri, ilegalități, etc. — descoperite ori nu — rămân nesancționate. Nicăieri, „mușamau“ nu și-a găsit o întrebuintare atât de sistematică și pe o scară atât de întinsă, ca la noi. Politicianismul — obiceiul atât de înrădăcinat, încât pare normal și nu mai impresionează pe nimeni — face și desface totul, după interesele unor anumite privilegiați și unor anumite coterii.

Aceste împrejurări au creat și o mentalitate ciudată. Cel ce nu „ciupește“ de undeva ceva, câtuși de puțin, este privit ca un „naiv“. Și trebuie să-și ascundă cu multă grijă această „infirmiță“, căci altfel riscă să devină ridicol. În privința aceasta, iată un amănunt neînsemnat, dar caracteristic mentalității curente: Dacă și-se întâmplă la un anumit prilej — de ex. la primirea lefii, la efectuarea unei plăți, ori la vreo cumpărătură, etc. — să primești mai mult, ori să și-se rețină mai puțin decât trebuia și dacă în urmă dându-ți seamă te reînțorci să restituți pur și simplu ceea ce nu era al tău, omul cu pricina, în-tăiu cască ochii și te privește mirat, apoi îți mulțumește (!) cu un zâmbit ciudat. Ceea ce înseamnă că în sinea lui el își zice despre tine: „Iată un nebun!“

În astfel de mediu — ținând seamă de influența molipsitoare a exemplului — nu e de mirare dacă oamenii cinstiți (cari își socotesc această calitate ca o datorie firească și nici decât ca un titlu de merit) sunt atât de rari, încât par căzuți la noi din altă lume. Cu toate acestea — și nici că s'ar putea astfel — cel ce crede că rostul omului în lume este să se ghiftuiască pe socoteala semenilor săi și că astfel își poate asigura fericirea, se înșeală; mai curând ori mai târziu va

avea prilejul să regreta că n'a știut a-cesta mai de mult.

Lipsa noastră de deferență față de aproapele este și mai izbitoare dacă facem uneori câte o mică comparație între noi și neamurile de adevărată cultură. Câte nu s'ar putea spune în privința aceasta! Ne mărginim însă să reținem și aci iarăși numai un mic amănunt neînsemnat în aparență: Cei ce au călătorit prin Elveția, spun că acolo călătorii, chiar când toate locuriile de șezut din tren sunt legal ocupate, se înghesuiesc totuși cum pot și fac un loc în plus pentru călătorul sosit de curând, care fără această bunăvoință din partea celorlalți, ar fi nevoit să stea în picioare.

Negreșit, acesta este un semn de delicatețe. Ori, la noi ce se întâmplă? Nu numai că nimeni n'ar consimți la acest sacrificiu benevol, ci dimpotrivă, unii călători rechiziționează pentru sine 2 și 3 locuri, ca să poată și dormi, în timp ce alții n'au nici unde șede. Ba câte un individ cu monoclu și cu geantă se instalează — se știe cum — singur singurel — dacă n'o fi având și vreo „prietenă“ — într'un întreg compartiment, având grija să incuie ușa și să tragă perdelele; pe când lumea de pe culoar stă presată ca'n cutie. Și dacă le pun păcatele să scoți un cuvânt de protest, te pomeniști — în cel mai bun caz — cu o înjurătură neaoșă.

De altfel obiceiul de a injura și chiar de a te răsbuna pe cei ce te stingheresc în satisfacerea fie și celor mai odioase poște ale tale, este foarte răspândit. Pentrucă la noi individul — cu puține excepții — crede bucuros că el este o persoană foarte importantă, că lui totul îi este permis, că pentru el nu există decât drepturi; n sfârșit nu vrea să înțeleagă nici de câtă alături de el mai trăesc și alți indivizi, cu cari vrând-nevrând trebuie să-și împartă drepturile și față de cari are anumite datorii. Ei bine, acest soi de indivizi, de câte ori își văd atinse interesele lor egoiste, injură și și se răsbună dacă pot.

Să zicem, de pildă, că te încumești să critici — cu cuvântul ori cu condeiul — anumite cusururi, despre cari îți dai seamă că sunt păgubitoare progresului și mersului normal al vieții sociale. Cei ce au motive să se creadă vizați, sar imediat ca mușcați de șarpe și-ți aplică prompt replica lor obișnuită, care pe lângă injurături mai conține și un raționament specific: „Cine ești tu?“ — (Adecă nu „ce spui“, ci „cine ești“ îi interesează pe cei ce-și trudează prin această întrebare mentalitatea lor medievală de a privi pe om după rangul social și după privilegiu și de a socoti că cei umili n'au dreptul decât să tacă și să sufere cu resemnare toate ticăloșiile privilegiaților și parveniților.) — „Tu, care scrii pamflete!“ — (Ei bine, d-le, scriu și pamflete, dacă pamfletul mă ajută să dovedesc lumii că d-ta de fapt ești o canalie, care trebuie tratată în consecință și redusă la rolul indicat de gradul său de utilitate în angrenajul social). — „Nici tu nu ești altceva decât un „lup moralist“! (Cât despre această calificare, faptele — și nu vorbele — ar putea indica cu precizie cui i-se potrivește pe bună dreptate. De altfel cel incapabil de a se ridica din mocirla egoismului și josniciei lui, nu-și poate închipui că altcineva ar putea fi capabil de așa ceva; deci tăgăduiește pur și simplu oricui această aptitudine).

Acum, ce dovedesc toate acestea? Nimic altceva decât că ne lipsește ceea ce trebuie să se înțeleagă și să noțiunea de cultură. Știința noastră având noi, poate și prea multă, — să nu fie cu supărare, căci o nem cu cele mai bune intenții și cea mai sinceră durere sufletească (altfel au spus-o și alții incompetenți mai competenți) — n'avem cultură. Tot ce am împrumutat în grabă, rămas numai o spoială de suprafață care n'a apucat încă să prindă rădăcini adânci în mediul nostru și să o vină pentru noi un patrimoniu material definitiv câștigat.

Noi cei din teritoriile alipite, pe mai eri robi la Unguri, Muscali, Nemți, precum și frații noștri din vechia Românie nu tocmai de multă pați și ei din încheștarea *Fanarului*, vând o îndelungată și dureroasă experiență de jafuri, abuzuri, ilegalități necinste executate pe spinarea noastră am pierdut o bună parte din conținutul noțiunilor: *drept, dreptate, legalitate, cinste, respectul aproapelui*. așa se explică simptomele îngrijorătoare ale vieții noastre sociale, și la nici un caz nu trebuie să ne dăm la o extremă deprimare paralizantă ci cu cât sunt mai vădite, cu atât trebuie să ne stimuleze și mai mult o luptă aprigă de purificare și regenerare națională.

Deci dator este fiecare fiu al Neamului, cu intenții curate, să contribuie — așa cum poate și cum îl ajută mântuirea lui multă-puțină câtă o are — această operă românească, care, dea Dzeu și sfânta Zi a Învierii, aducă și pentru Neamul nostru o devărată „Înviere!“

Spectacol

„Jos masca“

Duminică seara a avut loc reprezentația delicioasei comedii „Jos masca“ de I. Silvany, a echipei de propagandă din trupa „teatrului de Vest“, care conform programului său a pornit prin sate și orașe. Asupra comediei nu insistăm căci dacă nu mă înșel am văzut altă dată de ea. Distribuția în fruntea cu Maria Sandu, Lulu Savu și A. M. nu și-a dat silința ca să fie la înălțime ce au și reușit în parte.

La reprezentație am mers mai mult de curiozitate spre a mă convinge că public românesc e amator de teatru. Ocazia era foarte bună deoarece în seau elevele și elevii. Aspectul era foarte ridic. Balcoanele și cojile dela et. II. erau goale celelalte locuri ocupate pe sfârșit. În fine ce să mai descriu. sala avea aspect tragic. Nici măcar rade nu putea omul, căci răsul răsuna trist și straniu, răsuna a gol și producea furturi reci.

Dar bine dlor treabă românească această? La spectacolele maghiare participă toți iar la români nimeni? Dacă e rușine pe Arad!

La 23 Aprilie sârb. sf. Gheorghe a doua echipă de propagandă a teatrului de vest, va reprezenta piesa din Victor Eftimiu, „Omul care a văzut moartea“, în rolul principal cu dsoar Mihailovitz, dnii A. Botez Maican, Focșăneanu, etc.

Achitați abonamentul la Românul!